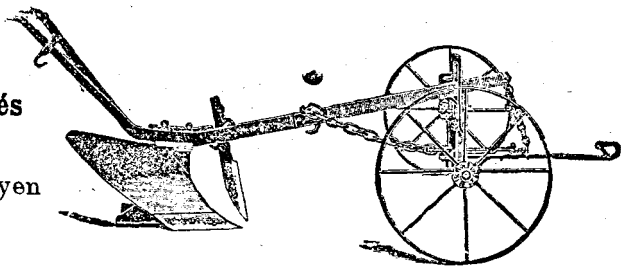

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyári raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

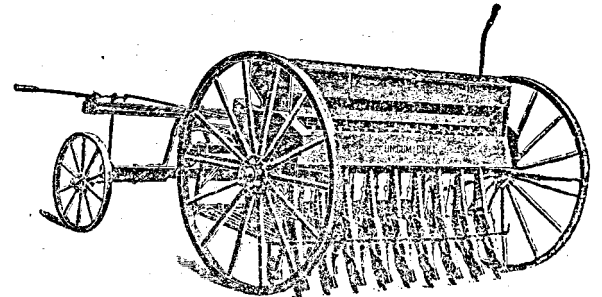
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

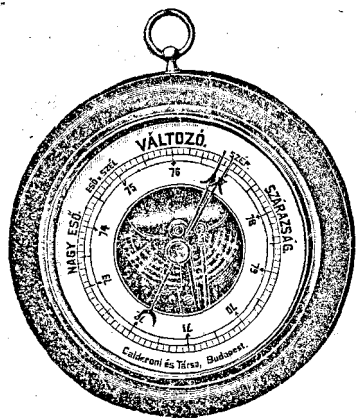
Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárolna érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“-iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyártó raktára.

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroscopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal- és minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, villamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, melegágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők.

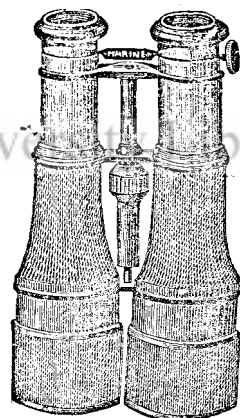
Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározására.

Földmérő műszerek, aczelmérő szalagok vaskereszten, Mérő-lánczok rectificációval, szögtűző korongok, szögtűkrök, léptékek és rajzszerkek.

Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesövek, Szemüveg és orrcsüptetők és védőüvegek, Fényképészeti készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1439

Riparia Portalis

— sima I-ső oszt. —
200,000 darab

szabályszerű hosszúság és vastagság mé-
róvel válogatva kifogástalan minőségben;

gyökeres II-od oszt.
200,000 darab

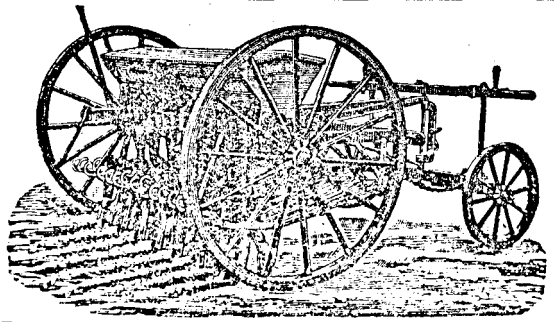
és erős fejlődésű akác kiültetésre

— alkalmas, kapható: —

Söpjng Endre

— szőlőoltvány telepén, —

Székelyhidon, (Biharvármegye.)

KÜHNE E. hazánk legrégebb mező- gazdasági gépgyárában

MOSONBAN

— — — — — elismert gondos kivitelben készülnek: — — — — —

● EGY- ÉS TÖBBVASÚ ACZÉLEKÉK ●
rét- és szántó-föld-boronák, hengerek,
Hírneves szabadalmazott tolókeres „MOSONI DRILL“
sorvetőgépek,

Mélyítő és porhanyító eszközök

a tavaszi szántás helyettesítésére,

Új amerikai rúgósfogas boronák.

Uj! Burgonyamivelő eszközök, Uj!

Franczia szőlőmivelő eszközök.

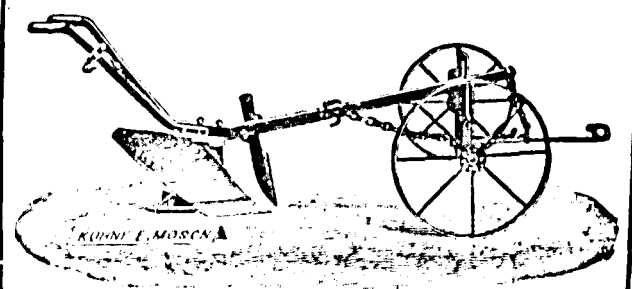
A vetőmag előkészítésére: Rosták, Konkolyozók, Centrifugok, stb.

Főraktár:

BUDAPEST, VI., Váci-körút 57a.

Fiókraktár:

TEMESVÁR, Gazda-udvar.

Ifj. NAGEL OTTÓ könyvkiadóhivatalában Budapest,
VIII. ker., Múzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában) megjelentek és kaphatók:

- Ahn Ferencz dr. Gyakorlati tanfolyam a német nyelv gyors és könnyű megtanulására. Az eredeti után írta Nagy Lajos. 14-ik kiadás, magyar betűkkel 1 kor. 60 fillér.
Angyal Ignác. A kerékpár kezelése, IV. bővített kiadás, képpel 60 fillér.
Gyulai Béla dr. Nevelés. Utmutatás a nevelésben 1 kor. 60 fillér.
Halász Sarolta. Gyermekkereskedés. Dalok, szavalmányok, párbeszéd és társasjátékok gyermekkereskedés és óvodák számára. 2. javított kiadás, kötet 1 kor. 50 fillér.
Hegyesi József. Házi czukrázat. V. bővített kiadás. Diszkötésben 3 kor. — Előttek. IV. javított kiadás. Diszkötésben 3 kor.
Hrblyay Emil. Tyúktenyésztés 3 kor. — Lúd- és kacsatenyésztés 2. kor. — Pulykatenyésztés 2 kor. — A baromfi-tenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók 1 kor.
Knorr Alajos. Önügyvéd, vagyis gyakorlati utmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok s beadványok szerkesztésére a legújabb törvények alapján, 450 iromány-példával. VI. teljesen átdolgozott kiadás. Füzve 10 kor. Vászomban kötet 12 kor. — Magyar általános levelező és házi titkár. Gyakorlati utmutatás a közéletben előforduló mindennemű családi és más levelek, kereskedelmi és üzleti fogalmazványok és folyamodványok helyes szerkesztésére. Számos példával felvilágosítva. Füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fillér.
Kovács János. Vadásznapár 1905. évre. Disztes vászonkötésben 1 kor. 60 fillér.
Lakatos Károly. Az erdei szalonka és vadászata. Füzve 4 kor., diszkötésben 6 kor. — A vadász-mesterség könyve. Félbörkötésben 16 kor.
Ploetz K. dr. Elemi francia nyelv. Szerző „Elementarbuch” című művének 33-ik kiadása után átdolgozta Nagy Lajos. 2. javított kiadás 1 kor 60 fill. — Syllabaire française. A francia nyelv tanítás első foka. 3 kiadás. Átdolgozta Isov Emil. Kötet 1 kor. 20 fill. — Conjugaison française. Második tokozat a francia nyelvtanításra, olvasókönyvvel és szótárral. Fordította Kubinyi F. A. Kötet 1 korona 60 fillér.
Váradi Antal dr. Az esztetika rövid kivonata 1 kor.
Vikár Béla. Virágmesék. A képeket rajzolta Kreidlóf Ernő. Gyönyörű színes művészi illusztrációkkal, a legszebb magyar képeskönyv 6 kor. 1450

Husvétii ajándékoknak
legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és fiúk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletűt készítenek Vidéki rendelmenyt pontosan esz- közölök, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó átút küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

Szíves pártfogást kér

1434

Stein S. és Társa,
Mátyás kir. tér 2. sz.

1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

Irodalmi értesítés!

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-ból, melyről olvasóinknak már több ízben hírt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

A könyvet 500 szövegkép és 60 részben színes, fényes kivite-
lű műmelléklet díszíti.

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.
SZERKESZTIK:
HOLLÓS JÓZSEF és PFEIFER IGNÁC,

Megrendelhető
minden hazai
könyvkereske-
dés utján.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várakozásoknak, melyeket a kiadó társulat a magyar közönségben a MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-ról szóló ismertetésével felkeltett — A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A gazdát rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékoztatást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A magyar kereskedő szemé előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kőmiai nagyipar stb stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával.

A tanúgy munkássai a MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-nak első kötetében gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyerne. A nagyközön- ség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdeklik a közlekedés eszközei ről, a hadászati techniká-ról, az elek- tromosság-ról, távirás-ról stb. szóló fejezetek.

A legújabb problémák: radioaktivitás, drótnélküli távirás, repülőgép stb e könyv olvasása utján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

A Technikai Vivmányai

című kötet fejezetei és a szerzők nevei:

Energia: Schimanek Emil
Bányászat: Litschauer Lajos.
Kohászat: Gálocsy Árpád.
A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.
Motorok és emelőgépek: Kármán Tódor.
A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.
Posta: H. Henyey Vilmos.
A fény a tudomány szolgálatában: Karvázy Zsigmond.
A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
A technika a hadviselés szolgálatában: M. Müller Hugó.
Faipar: Gaul Károly
Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.
Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.
Gazdasági gépek: V. Markhót J.
Gazdasági termékek ipari feldolgozása: Kó- sutány Tamás.
Elektromosság: K. Liphay K.
Telegraphia és telefonía: Hollós József.
Zárószó: Méray-Horváth Károly.

A Műveltség Könyvtárának

első sorozata a következő könyvekből fog állani:

I. A Technika Vivmányai. — II. Az ember. — III. A Világegyetem. — VI. A föld. — V. Az Élek Világa. — VI. A társadalom.

A második sorozat, hat kötetben, tartalma fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.

A Műveltség Könyvtáráról kimerítő prospektust kívánatra ingyen küld minden könyvkereskedő, vagy az ATHENAEUM irodalmi és nyom- dai r.-t. könyvkiadó-osztálya Buda- pest, Kerepesi-út 54. 1470

A „Műveltség Könyvtár” nak ára kötetenkint 24 korona.

Söpjng Endre szőlőjvány-telepe Székelyhidon.

Eladásra kerül:

2 éves zöld ojtvány,

a mely idősebb ültetések hiányát pótlására is kitünő sikerrel használható.

Riparia Portalison, Erdei, Bakar, Bihari, Alantermő Szlankamenka, Juhfark, Gohér, Olasz Rizling, Mézes, Ezerjő, Sárfehér, Chasselas blanc és rouge, több elsőrendű fajban, Kadarka, Nagyburgundi, Oporto.

Rupestris Monticolán, Fehér Bakar, Ezerjő, Olasz Rizling, Szlanka- menka, Chasselas, Oporto.

Fásajtvány:

Riparia Portalison, Casselas 6, Muskotály 9 fajban. Szemendriai, Calabriai, Argentín, Overnyi hamvas, Medoc noir, Génuai, Damascusi, Kossuth Lajos, De la Palestina, Ezeréves, Malakoff Usum, Delaware, Madelaine Angevine és Royale, Keckecsü piros, fehér és kék színben.

Rupestris Monticolán, Olasz Rizling.

Amerikaiakból:

Riparia Portalis, sima (I. oszt. 200,000 drb. valamint gyökeres II.) leszállított olesó áron.

Rupestris Monticola sima és gyökeres.

Sima vesszőmet vastagság és hosszúságmérő pontos használatával, nap számban kellő ellenőrzés mellett vágatom, úgy, hogy annak minden szála beojtható.

Európaiak:

Bakar, Olasz és Rajnai Rizling, Sárfehér (Alföldi), Tramini, Oporto Carbenet franc és Sauvignon sima és gyökeres.

Erdei, Ezerjő, Zöld-Szilvából, sima Összes említett fajtákból szá- lanként kiválogatott ojtóvesszőt is szállítok.

Több elsőrendű fajta Chasselas, Damascusi, Passatutti, Muscat Lunel, Muscat Ottonel és 20 fajta különleges csemegéből gyökeres fajtisztán.

Delaware.

Ezen, utóbbi időben igen keresett fajtából (a melyet éppen ezért a hozzá hasonló Othelloval, sőt akárhányszor esetben közönséges európai vesszővel keverve kap a rendelő) úgy sima, mint gyökeres vesszővel abszolút fajtisztán szolgálhatok. Bormintát külön e célra szolgáló fadobozban, vagy literes üveggel 1 illetve 2 kor. ellenében szállítok.

Saját termésű 1904. évi piros és 1901., 1903. 1904. évi érmelléki fehér borral 50 litertől felfelé szolgálhatok, liter mintá 1 kor.

Összes cikkkeimnek a telepen leendő átválasztásába készséggel belegegyezem.

Árjegyzékemet, mely az idősebb ültetések hiányait pótlásának biztos sikerrel járó egyszerű módját s a Delaware részletes ismertetését tartal- mazza, ingyen és bérmentve küldöm meg. 1510

Négyes-kocsist keresek,

jó bánásmódorú, tanítani tudó, szerény, szolid, józan és megbízható.

Czímem: „T.-nak, post. rest. Borosjenő (Nagytamánd),“

1526 hova önleírását és igényeit tudassa.

Magyar bikák

500—1500 korona árban. 1484

Tenyésztojások tucatja:

Pekingi kacsa . . . 10 kor. Sárga Orpington . . 12 kor.
Emdeni lúd . . . 20 „ Fekete „ . . . 20 „

rázásmentes ingyen patentesomagolásban, ha a vételár előre küldetik. Zárttoku, francia kék mák, pernai lenmag, fűmag kapható:

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában

u. p. Koncza.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az erdélyi gabonatermesztés arányai. <i>Éber Ernő.</i>	219
A mohás szőlő-oltványok előállítása. <i>Deák Péter.</i>	220
Kacsatenyésztés. <i>Krenedits Ödön.</i>	221
A Török Árpád-féle lóherfejtőgép. <i>Albisi Béla.</i>	222
Az árpacsurgás vermeléséről. <i>Elekcs Árpád.</i>	223
Kisebb szakközlemények:	
Korai szőlő. — Tavaszi és kései faültetés.	223
Háztartás:	
Sárga cipők feketére festése. — Molyszesz. — A korom mint virágrágya.	223
Egyleti élet:	
Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-vál. ülése.	224
Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület választmányi ülése.	224
Vegyes közlemények.	
Piaci és vásári ártudósítások.	
Hirdetések	

Az erdélyi gabonatermesztés arányai.*)

Ha az erdélyi országrész gabonatermesztését nézzük, mindjárt meglátjuk azt, hogy ebben a tekintetben ez az országrész, a többi országrész és az egész ország átlagai mögött többé-kevésbé messze elmarad.

2—3 métermázsával kisebb az erdélyi búza átlagos hozama, mint a többi országrész átlagos hozama, de azért a bevetett terület 27·71%-a búzaterület, úgy, hogy e tekintetben csak a Duna—Tisza köze, a Tisza balpartja és a Tisza—Maros szöge haladják túl, ahol azonban 13 mm.-től 14·44 ig terjedt az átlag. Ellenben a Duna bal- és jobbparti, meg a Tisza jobbparti országrészekben a búzaterület százaléka jóval kisebb, holott a búza termés-átlaga jóval nagyobb. Rámutathatunk tehát mindjárt ezen a ponton arra a jelenségre, hogy az erdélyi országrész búzatermés átlaga feltűnően alacsony és mégis a búzaterület aránylag túlnagy; tehát vagy a búzatermesztésre alkalmatlan területeken is búzát termesztenek az erdélyi gazdák, vagy alkalmas területeken is búzát termesztenek az erdélyi gazdák, vagy alkalmas területeken rosszul termesztenek, vagy pedig alkalmatlan területeken és rosszul termesztenek. Valóságban pedig úgy áll a dolog, hogy mind a három kedvezőtlen eset belezátszik az erdélyrészi búzatermesztés helyzetének rosszabbánál. És még csak azt sem lehetne mondani, hogy az élelmezés ellátásánál szükséges ez a nagy búzatermesztés, mert hiszen az erdélyi rész kigazdái és ezek hozzátartozói aránylag kevesebb búzakenyeret fogyasztanak, mint az ország más részeiben.

A bevetett területből, mint láttuk, a búzára 27·71% esik, amit már a hozam alacsonyásával összevetve is túlnagynak kell tartanunk. A kenyértermények közül a rozs csak jóval kisebb területet foglal el, holott ennél az átlagok nem oly kedvezőtlenek a Királyhágón túli országrészre nézve, ami azt mutatja — és hiszen ez köztudomásu is — hogy az erdélyi, mindenestre gyöngébb klaszísú földek a rozstermesztésre alkalmasabbak; de ha az 1·15, illetve 1·25 átlag-kevesebbséget látjuk, ezt mégis a rosszabb termés-átlagok miatt kell megfontolnunk.

*) Részlet szerzőnek egy sajtó alatt levő nagyobb munkájából, mely az erdélyi nemzetiségek mezőgazdálkodását hasonlítja össze.

eljárásnak kell tulajdonitanunk. És még egyet lehet észlelnünk: azt, hogy azon országrészekben, ahol a gazdák látják, hogy a föld minősége a búzatermesztésnek kevésbé kedvez és pedig a Duna balpartján, a Duna jobbpartján és a Tisza jobbpartján, ott nem is erőltetik a búza-termesztést, hanem a rozstermesztést terjesztik ki.

Igy:

	búza	rozs
Duna balpartján bevetett terület	18·03%	13·70%
„ jobbpartján „	27·40 „	14·79 „
Tisza „	23·24 „	12·93 „
míg Erdélyben „	27·71 „	7·48 „

Hogy a Királyhágón túli országrészben nincs meg a kellő arány a gabonafélék termelésénél és nincs meg a kellő gazdasági tudás, vagy érzék a termények megválasztására, azt tanúsítja az is, hogy például az árpa termesztesése még csak aránylag igen kis területre, a bevetett terület 3·80%-ára szorul, míg országosan 9·87% az árpaterület és az olyan országrészekben is, a hol elsőrendű búzatermő földek vannak, mint a Duna-Tisza között, Tisza jobb partján: aránylag is sokkal nagyobb területeket szánnak ennek a terménynek, mint Erdélyben, ahol a búza termés-átlagai alacsonyak, míg az árpáé megfelelően jók. — Volt ugyanis az árpa átlag-termése

1901-ben Erdélyben	9·61 mm.,	országosan	10·77
1902-ben „	13·49 „	„	13·30
1903-ban „	12·75 „	„	13·53

Az árpatermesztés tehát nem foglalja el azt a tért Erdélyben, amit termelési viszonyai mellett elfoglalhatna és el is kellene foglalnia, akár a termés mennyiségét, akár pedig az erdélyi sörárpa elismerten jó minőségét veszszük figyelembe.

A Királyhágón túli földmivelés jellemző vonása az, hogy abban a vetésforgót ma is legnagyobb részben a három nyomás képviseli s a bevetett terület 52%-a kalászosokra és 38% kapásokra esik. Láttuk, hogy a kalászosoknál a búza aránytalanul és indokolatlanul nagy helyet foglal el; a kapásoknál a szemes tengeri az, amely az összes bevetett terület 34·75%-ával uralkodó fontosságú az egész erdélyi mezőgazdaságban. Megmagyarázza ezt az, hogy a nép többségének főtáplálékát a tengeri adja. De ha figyelembe vesszük azt, hogy a búza és kukorica területe Erdélyben

**Jobb
és megbízhatóbb
magvak**

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

**magkereskedése
Budapesten**

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Kajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

**Megbízható tisztaságú és csiraképes
gazdasági-, konyhakerti- és virágmagvak**

beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árran kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékélők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérenemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakasz szerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

62%-nál többet tesz ki, hogy a búza; mint mély gyökérszerű és a tengeri mint kapás, sok táplálékot igényel a földtől, ha figyelembe vesszük azt, a mire majd rátérünk, hogy a talajerő-visszapótlás az erdélyi mezőgazdaságban a legelhanyagoltabb, akkor megeljük magyarázatát az alacsony termés-átlagoknak és az erdélyi földbirtokok, különösen kisbirtokok szomorú állapotának, valamint a nép szegénységének és elcsenevészedésének. Maga a tengeri termesztés, nagy arányú állattenyésztés mellett, nem szükségképpen jele a gazdaság fejletlenségének; de az, hogy a tengeri-termesztés itt az emberi táplálkozás alapját képezi, ez a hátramaradottság, ez igények összezsugorodottsága, a kultúra nagyon alsó foka. Nincs statisztikánk arról, hogy milyen mértékben szolgálnak egyes terményeink az emberi táplálkozás fedezésére, de van statisztikánk arra, hogy az erdélyi országrésznek állatállománya is kevés aránylag és köztudomású, hogy igenis a tengeri a fő táplálék az erdélyi népesség nagyobb részének. Hogy ez mit jelent táplálkozási szempontból, arra nézve a táplálékra fontos alkotórészek összetételének arányát kell tudnunk. És pedig: emészthető alkotórészek átlaga:

búzában:	fehérje 10.5%	zsír 1.5%	szénhidrát 65.6%
rozsbán:	" 10.0 "	" 1.6 "	" 65.4 "
tengeriben:	" 8.4 "	" 4.8 "	" 60.6 "

Tehát a tengeri erőfőntartó és fejlesztő alkotórészekben sokkal szegényebb, mint a búza vagy a rozs; zsirtartalmának nagyságánál fogva, mint hizlaló takarmány az állatoknak kiváló lehet, de mint emberi táplálék inkább csak életfentartó, mint erőfejlesztő. A négy-öt évvel ezelőtt sokat megbeszélte erdélyi pellagra betegséget az orvosok mind a tengeri liszttel való, a szegényes táplálkozásnak tulajdonították. Hogy azonban a tengeri termesztés valóban az élelmezés körében nyeri fontosságát és nem a tengerinek más úton való értékesítésében, arra nézve egy földérítő adat az, hogy Erdélyben a szeszfőző mezőgazdasági ipar is fejletlen és a szesztermeléshez szükséges termést nagymennyiségben Romániából hozzák be. És itt eszembe jut, hogy a tengeri túltermelés és a tengeri fogyasztás által Olaszországban észlelt hasonló tünetek közt az olasz kormány egyik leghatásosabb rendelkezése az volt, hogy az inséges vidékeken a mezőgazdasági szeszfőződének szaporítását vitte keresztül, miáltal a tengeri értékesítése is, a földmivelés és az állattenyésztés is javult. Itt csak azt akarom kiemelni, hogy a

tengerinek milyen termelési és termés hozamai voltak az utóbbi években Erdélyben 3-4 métermázsával alacsonyabbak, mint az országos átlagok, holott a talaj és természeti viszonyok a tengeri-termesztésre nézve eléggé kedvezők. A kezdetleges gazdálkodási rendszer, a tudás hiánya és a haladás követelményei iránt való érzéketlenség látszik meg itt is, mint az erdélyi földmivelés egész vonalán.

A magyar mezőgazdaságnak hosszú időn át az volt főbaja, hogy a gabonán és tengerin kívül alig produkált egyebet, hogy tehát egész sorsa ezektől függött. Hosszú és fáradtságos munka kellett ahhoz, hogy ezen egyoldalúsággal csak kicsiny részben is szakitson; de még ma sem hatolt el a mezőgazdák minden rétegéig az a tudat, hogy a változatosabb termeléssel csökkenni fog a kockázat, a csökkent kockázat mellett biztosabb lehet a jövedelem. Magyarország ma is búzával és kukoricával veti el jólétét és nyugalma s azzal együtt fejlődik vagy tűnik el egy évi jóléte és nyugalma. Mindenesetre visszamaradt ebben a tekintetben a magyar mezőgazdaság, de kétségtelen, hogy lassú, határozott haladás van már azért ezen a téren is. Ez a haladás a Királyhágón túl azonban sokkal lassúbb.

Eber Ernő.

A mohás szőlő-oltványok előállítása.

Hazánkban a fás szőlőoltványok eredményesebb előállítása céljából az úgynevezett elő gyökereztetést, előhajtást vették fel, de sajnos, kevesen vannak szőlősgazdáink között, akik ezen oltási módot keresztül tudnák vinni. Mert egyesek előtt meglehetősen benyolódottnak tűnt fel. Tapasztalatom szerint bátor vagyok ezen oltási mód keresztülvitelét a b. lap hasábjain közölni.

Az oltványok készítéséhez úgy az amerikai, mint a hazai nemes vesszőt szedjük meg ősszel és válogassuk meg, hogy csak a teljesen beérett jég és peronospora mentes vesszőt használjuk. Az oltás keresztülvitelénél a szokásos angolnyelven párosítást használjuk, azzal a különbséggel, hogy itten sem meg nem kötjük, sem pedig be nem sározzuk, hanem csak egyszerűen a váglapokon eszközölt bevágást jó keményen egymásba toljuk. Az így elkészített oltványokat azután oltott végeikkel befelé egy kiültetésnél is használni szokott szállító fatálcára tesszük.

Jegyezzük meg, hogy az oltványok alanyain a rügyeket gondosan vágjuk le, hogy ki ne hajtsanak, mert hajtásukkal fogyasztának a kallusz képzésére szükséges tartalék anyagot. Az oltóvessző pedig egész rövid legyen s a vessző rügye felett csak 1 cm. hosszú csonkot hagyjunk, hogy a berakásnál és ki-

ültetésnél minden oltványt egyenlő magasra tehezzünk.

Az oltványoknak ládába való berakása a következőképpen történik:

Készítsünk egy 120 cm. hosszú, 60 cm. mély és ugyancsak ilyen széles fenyőfa ládát, amelynek egyik végén ki- és becsukható ajtót hagyunk s a fenék deszkáit pedig egy kissé hézagosan szegezzük, hogy az öntözőviz lefolyásának útát nyissunk. Most már a ládát rézsütösen az ajtós felével felfelé az egyik végére felállítjuk, az alsó végére 8 cm. vastag erdei mohát teszünk, erre pedig 1 cm. vastagon vízzel telített szénport hintünk.

Ezután a berakó az oltvány hordó tálcáról 25-25 darabjával a fent említett moharétegre rakja és pedig úgy, hogy azok oltott végei nézzenek kifelé s a végek a láda széleitől befelé 10 cm-re teljesen egyenlő magasságban álljanak. Egy ilyen rétegre 100 darab oltványt teszünk és ekkor a berakómunkás a láda oldalára huz egy vonalat, ami azt jelzi, hogy 100 drbot már berakott, amit aztán minden újabb 100 drb. berakásnál megismételhetünk.

Az első réteget ezután jól behintjük áztatott szénporral s második réteget újabb 100 darab oltványt rakunk reá. Ha pedig már ezt is beraktuk és feljegyeztük, akkor a láda oldalán és fenekén is megkezdjük a mohapakolást.

A pakolást az oldalakon 8 cm. vastagon tesszük. A fenékét pedig olyan vastagon tömjük ki, hogy a fenék és az oltványok alsó vége közötti hézag teljesen kitöltessék. Ez azért fontos, mivel később nehogy sülyedések álljanak elő, ami az oltványok felső egyszintes állását megzavarná. Nagy figyelmet kell fordítani arra is, hogy a pakolásnál az oltványokkal érintkező része úgy oldalt, mint különösen alant folyton jól be szénporozzuk, hogy a megpuészedésnek lehetőleg elejét vegyük. Végül a második réteg felső lapját is beszénporozzuk és rózsás locsolóval az egész tömeget lassú öntözéssel alaposan lelocsoljuk, hogy a szénport jól az oltványok közé mossuk.

Ezzel az első két rétegezéssel készen vagyunk, mire újból két réteg szénporral hintett és körül pakolt oltványt rakunk be, majd újból locsolunk s így tovább, míg csak az egész láda már majdnem egészen megtelt. Ekkor a láda felső végét is bepakoljuk.

A megföltés alatt kitámasztott ládaajtót most már lezárjuk, ami által egy kissé az oltványokat összébb szorítjuk. A ládát pedig rendes állásába, fenékre eresztjük s a benne lévő oltványokat locsolóval felülről is jól végig locsoljuk. Ezzel a locsolással az oltványok felett talált szénport mélyen az oltványok közé mossuk, miáltal így támadt oltvány közötti hézagokat felülről ismét szénporral kitöltjük és újból belocsoljuk. A szószeres értelmében ennél a munkánál vízzel és szénporral ne fukarkodjunk, hanem oda töreked-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

jünk, hogy az oltványok szénbe rétegezve álljanak és úgy a szén, mint moha, teljesen átáztatva legyenek.

Mindezek után most már csak a befedés van még hátra, amelyet úgy végzünk, hogy az oltványok végeire boróka ágacskákból körülbelül 3 cm. vastag választó réteget rakunk és erre annyi tépett tiszta mohát teszünk, amennyit befogad a láda. Megjegyzem, hogy a szénport itt sem kell figyelmen kívül hagyni. Ennek az a célja, hogy locsolás által a moha ne tapadhasson az oltványokra. Ha ezzel is megvagyunk, akkor még egy jó locsolást adunk és egy pár percig hadjuk, hogy a víz leszáradjék és azután visszük a hajtató házba, vagy erre alkalmas helyre a ládát.

A hajtató házban eleinte csak arra kell ügyelni, hogy a ház hőmérsékletét állandóan 20—24° Celsiuson, levegőjét pedig szárazon tartjuk, amit az által érünk el, ha a déli órákban óvatosan szellőztetünk.

Egy hét múlva az oltványok rendes körülmények között megkezdik a kallusz képzést s 12—14 nap múlva hajtani is kezdenek. Ekkor a felső takarót helyenként óvatosan félre huzzuk s megnézzük, hogy nem szikkadtak-e ki nagyon az oltványaink. Ha igen, akkor egy kevés langyos vízzel, permetező segélyével a takarón át vigyázva meglocsoljuk és ezt szükség szerint esetleg megismételjük.

Ha pedig azt tapasztaljuk, hogy a rügyek nagyon hajtának s a hajtásaik rohadni kezdenek, akkor a felső takaró-rétegből leve szünk s az alsót pedig gondosan meglazítjuk, hogy ezáltal több levegőt juttatva ez oltványokhoz. a további gyors növekedésnek útját vágjuk.

Pár hét alatt a kallusz annyira kifejlődik, hogy az oltási válapok és nyelvek kevés kivételével teljesen összeforadtak s szép gyökézzel bírnak.

Itt megemlítendő, hogy a hajtatott oltványok készítésével ne igen siessünk, hanem úgy intézzük a dolgot, hogy kiiskolázásra csak május hó második felében kerüljenek oltványaink.

Az ilyenkor készített és ültetett oltványok rendszeren jobban sikerülnek, mint a korábbiak, mert május vége felé már az időjárás és talajállapot is rendszerint kedvezőbb.

Óvakodnunk kell azonban attól is, hogy esős, hideg időben vagy pedig előző lehűtés nélkül mindjárt a meleg hajtatóból kivegyük, mert ilyenkor az egész művelet sikerét kockáztatjuk. Hanem kiültetés előtt a szabad levegőhöz és világossághoz való némi szoktatás után szabad végeznünk, úgy, hogy a kiültetett oltványok ládahőmérséke között legfeljebb néhány foknyi különbség lehet.

Ami az oltványok kiültetését illeti, többféle képpen eszközölhető, de én csak arról szölok, amelyet magam is keresztül vittem. A jól megművelt, porhanyó és nem túlnedves talajon kijelöljük a 140 cm. sortávolságot és ekkor kihuzunk a sorok hosszában egy kerti zsinort s mellette ásunk egy ásonyom széles és 30 cm. mély árkot. Most már a kellően össze forrt oltványokat óvatosan ládástól együtt ki hozzuk s itt a ládát olyan helyzetbe állítjuk, mint a mikor azt oltványokkal megtöltöttük. Majd a végső ajtót kinyitjuk s a felső-

moha-takarót leszedjük, azután pedig az oltványokat sorjában gondosan kiszedjük.

Egyenként megvizsgáljuk, hogy amelyek hiányosan forradtak, kiselejtezhessük, a válogatók egyúttal leszedik az előtört vadhajtásokat és harmat gyökereket.

Ezután előveszünk egy 2 méteres hosszú 120 cm. széles ültető deszkát, amely be van osztva 5—8 cm. távolságra. Most az ültető deszkát a már előre kiásott és az oltványok helyén beiszapolt árok szélére tesszük. Ennek megtörténtével az oltványok alsó végét a beosztott távolság szerint az ültető deszka mellett sorjában e pépbe dugdossuk, majd ezután az oltványokat a már amúgy is ismert bakhát képző eljárással egészen egészen beföldeljük, megjegyzendő, hogy a beföldelésnél ez esetben a földet nem tapossuk, se le nem sulykoljuk, hanem a földnek az oltványokhoz való felföldelést csak vízzel való beiszapolással végezzük.

Ha a beföldelés elérte az alanyok közepét a felhúzott földet e magasságban elegyengetjük s közvetlen az oltványok mellett rózsátlan locsolóval erősen leöntjük. Ezután a beföldelést némi szikkasztás után tovább folytatjuk s újabb locsolást alkalmazunk. Majd egy kevés szikkasztás után megint folytatjuk a bakhát képzést.

A harmadik locsolás és szikkasztás után az oltványoknak még a kiálló részét is egész a végeig porhanyó földdel be takarjuk s egy órai pihentetés után a végeket is elföldeljük annyira, hogy az oltó-vesszők csomójának vége is legalább 2 cm. vastag földtakaróval borítottassék.

Ha ezzel is készen vagyunk, most már finom rózsás locsolóval még vagy 3-szor egymásután a bakhát gerincét végig öntözzük s száraz porhanyó földdel vékonyan behuzzuk, hogy az e közben támadt mélyedéseket kijavítsuk. Ezzel az ültetésünk véget ért.

Nyár folyamán az iskolával kevés dolgunk van, legfennebb esőzések után támadt föld cserepedést apró földdel vagy homokkal kijavítsuk s nagy szárazság esetén pedig a késő délutáni órákban öntözünk. Ha az időjárás kedvező, 2 hét múlva az oltványaink már megindulnak s körülbelül 2 hónap alatt annyira fejlődnek, hogy kitakarhatók.

Kitakaráskor a földszinre került harmatgyökereket nem bántjuk, mert ezek magoktól úgy is leszáradnak. A kitakarást egész a föld színéig végezzük s a földet elegyengetjük. A sorokközét pedig felássuk, hogy az elmálási tényezők minél jobban behatolhassanak.

Ezzel a módszerrel dacára a múlt évi nagy szárazságnak, gróf Mikes Kelemen magyar-csesztvei uradalmában szép eredményt értünk el.

Deák Péter.

Kacsatenyésztés.

Kétségtelenül bebizonyított tény, hogy a kacsatenyésztés a baromfitenyésztésnek legkönnyebb és legjövődelműbb ága.

Minden más baromfi kényesebb és a különféle betegségekre sokkal nagyobb hajlandóságot mutat mint a kacsá és sokkal válogatósabb az eledelben, míg a kacsá, a házi szárnyasok között, éppen úgy, mint a sertés

a házi négylábúak között, a mindent evő Nagy előnye még az is, hogy alkalmas helyen az eledelének oroszlánrészét maga keresi.

Hogy Magyar- és Erdélyországban a kacsatenyésztésben, a csirketenyésztéssel szemben annyira hátra vagyunk maradva, ennek szerű oka abban rejlik, mert a száraz vidékeken, ahol a nép a baromfitenyésztésre van utalva: kevés az alkalmas víz, a hol pedig a Tisza-Duna tájékán meg volna a hol a kellő víz, ott még népünk nem ige hozzá szükségét egyáltalán a baromfitenyésztésnek s ha tenyészt, tenyészt. csirkét a házi szükségletére, eladásra azonban legfeljebb szűk libát, a mely megszokottabb házi szárnyasa a kacsánál és többre becsüli pár hizott kacsáztirját, mint azt a 75—80 tojást, a melyet egy-egy kacsá évenként ad s a mely sokkal kiadósabb a tyúktojásnál, izében talán még jobb.

Ezeket a tojásokat azonban szereti elhagyogatni a vízben s azért a jó háziasszony, mielőtt reggel kacsáit a vízre terelné, nézze meg, hogy együtt van-e már az ólban a kellő számú tojás? s ha nincs, akkor addig ne hagyja kiterelni az állatokat, míg adójukat a tojásban le nem rótták, — ami 8—9 óráig délelőtt már bekövetkezik, mert a kacsá csak éjjel és korán reggel tojik.

Ez idő eltelte után ki lehet őket engedni a vízre, ahol egész napon át elvannak s este megelégszenek fejükönként 20—50 gramm szemmel, mert hiszen a vízben egész nap eledel után vadásztak.

A kacsának azonban nincsen szüksége feltétlenül nagy vízre s tenyésztésükhöz elég már egy nagyobb rét is, a melyen egy megfelelő nagy pocsolya vagy közelében kubikgödör, téglavetőmélyedés vagy ehez hasonló van. Igaz, hogy fürdésre szereti a tiszta vizet, de megelégszik azért annak hijján a pocsolyával is, anélkül, hogy az a legcsekélyebb mértékben ártalmára váljon.

Hogy a pocsolyában nem találja meg azt a táplálékot, a melyet a folyóvizben, az bizonyos; de ne feledjük, hogy mindent evő állat s a mit a vízben nem talál, azt bőven felleli a réten. Eszik kenyéret, gabonaszemet, húst, halikrát, halat, békát, álcákat, kukacot, bogarat, egeret, aludtetejet, burgonyát, korpát, fűvet, salátát, fűmagot. Pihenés nélkül, folytonosan eledel után vadászik s mohón fal fel mindent, ami útjába kerül.

Minden öt-hat jérce mellett kell egy gácsért tartani. Több jércevel nem törődik, sőt ha több van, azokat elüldözi, veri, harapja; nem tart akkora családost mint a kakas.

A kacsák rendszerint márciusban kezdenek tojni s ha egy-egy tojást meghagyunk fészükben, akkor mindaddig tojnak, míg körülbelül 90 tojást le nem adtak. Ilyen állapotukban maradnak meg mintegy tíz éves korukig.

A kacsatojást rendszerint tyúkok vagy pulykák által költetjük ki. Tyúk alá 12—14, kacsá alá 16—18, pulyka alá 20—22 tojást tehetünk vagy hogy a magyar gazdasszonyok babonájának eleget tegyünk, egy-egygyel többet, mert ő szerintük páratlan számú tojást kell költetni.

A tyúk a legjobb költető, 28 nap alatt biztosan költ, míg a kacsá és pulyka rendszeren csak 30 nap alatt. A tyúkmama a leg-

1525

Kérje

a hires RADVANER-féle

kerti és gazdasági magvak főárjegyzékét

RADVANER magkereskedésétől, Budapest, V., Nádor-utca 8.,

mielőtt magvakat rendel.

Jobb gondozója is a kis sárga jószágoknak s kétségbeesése mérhetetlen, midőn a kicsinyek először a vízre mennek s ő hangos kotkodácsolással hívja őket a parton.

A fiatal kacsza legjobban szereti a nedves korpát, saláta vagy más efféle levéllel vegyest, a melyet persze apróra vágva keverünk a korpakása közé. Megfelelő ivóvizükről szintén gondoskodnunk kell, de azt eleinte igen keskeny edényben adjuk nekik, nehogy bele másszanak, mert a hideg víz mindjárt az első napokban nem jót tesz nekik s állítólag lassabban is növekednek tőle. Ilyenkor még jobban szeretik a száraz, meleg homokos helyet. Napjában jó őket ötször-hatszor etetni, mert nagyon falánk kis állatok, a melyek azonban dús táplálék mellett hamar felnövekednek s azután maguk keresik meg napi eledelüket.

Ha azonban nagyban üzzük a kacsatenyésztést és érdekünkben fekszik, hogy a kis állatok igen hamar megnőjenek, akkor elkerülhetetlenül szükséges légypondrókat tenyésztenünk. A légypondró, darált szemmel keverve, fele annyi idő alatt megnöveszti a kis kacsát, mint bármely más tápanyag, kivált ha szeműl árpadarát veszünk.

A légypondrók tenyésztése igen egyszerű, mint azt már e lapok 1903. évfolyamában bőven leirtam s jelenleg röviden csak annyit ismételek, hogy fiatal kacsák számára legkönnyebben úgy termeljük, ha egy faládnak mindkét fenekét kiütve, azok helyett elég nagyszemű sodronyhálót teszünk bele s az alkotmányt az udvarban levő vízmedence fölé állítjuk négy lábra, a felső rácsra csont és húsdarabokat vetünk s azokat a madarak elől egy harmadik sodronyhálóval leföldjük. A csont és húshulladékot belepíti a légy s a legrövidebb idő alatt megterem a pondró, amely az alsó rácsra s onnan a vízbe hull. Eleinte egy zsákfelében foghatjuk fel, míg a kacsát a vízre nem eresztjük s úgy etetjük fel velük árpadarával vegyest, míg később a pondrót a vízbe hagyjuk hullani, honnan az állatok maguk kiszedik, míg az árpadarát külön adjuk nekik. Ha pondróval etetjük a kacsákat, akkor föltétlenül viztartányt kell számukra létesíteni az udvarban és pedig legcélszerűbben úgy, hogy a kút mellett, kissé felhányt területen vízmedencét építünk egy sor téglából s azt cementtel kiöntjük. A medence feneké oly magosan fekdjék, hogy vizét egy vagy két nyíláson át, melyet közönségesen eldugaszolunk, bármikor leereszthessük s így egyrészt a medencét lehessen könnyen mosni, másrészt pedig meleg nyári időben a vizet mindig fel lehessen frissíteni. Ily medence mellett minden egyéb természetes vizet nélkülözhetünk a nevelésnél s annak építése, aránylag nagyon kevés költséggel jár a haszonnal szemben, kivált ha vesszük, hogy a pondró sem kerül pénzbe.

Megjegyzem még, hogy kis kacsák nagyon szeretik a főtt burgonyát is, csak arra kell ügyelnünk, hogy azt soha melegen ne kapják.

Igen hálás és jövedelmező a kacsák hizlalása is, de gondoskodnunk kell róla, hogy biztos piacunk legyen a hizott kacsák számára, mert azokkal várni nem lehet.

Miután az első költés a legjobb, hizlalásra is az első költést választjuk. Junius ele-

jén túl pedig egyáltalán ne költessünk, mert ezek a nemzedékek már igen lassan növekednek.

Ha kacsát hizlalunk, ne zárjuk el azonnal, hanem csak lassanként fogjuk az ólra és még később a szűk, sötét rekeszekre.

De nem szabad a hizó kacsát mindjárt a kezdet kezdetétől tömni sem, hanem eleinte adjunk nekik főtt burgonyát, répát és szemet s minden etetés után még korpából, darából, kukorica- vagy árpalisztból, vízzel gyúrt haluskát. Mindebből természetesen annyit, a mennyit megesznek s rá megfelelő mennyiségű vizet.

Midőn azután látjuk, hogy önkéntesen már nem esznek eleget, csak akkor fogjuk őket a kukoricatömésre s a sötét ketrecre. Ily módon a hizlalás tizennégy nap alatt rendszerfnt be van fejezve, de a harmadik héten már egész biztosan.

Hogy mikor van befejezve a hizlalás, azt arról ismerjük fel, hogy a kacsák nem tudják már szárnyuk végét a hátukon egymáson keresztül fektetni és farktollazatukat pávaszerűen, legyező alakban tartják.

Ilyenkor a hizott kacsát azonnal piacra kell adnunk vagy leölnünk, különben tovább hizlalva, kitennők magunkat azon eshetőségnek, hogy az állat saját zsirjában megfullad.

Krenedits Ödön.

A Török Árpád-féle lóherfejtőgép.

A mezőgazdasági termények között a lóher az utóbbi években, jobban mondva pár évtized óta, mondhatni a vezérszerepet viszi és méltán is; mert úgy takarmányozásra, mint magtermesztésre — talán még gyengébb termések esetében is megadja azt a hozamot, mint más gazdasági terményünk — s néha sokkal többet. Ismerek egyes gazdaságokat, melyek fellendülésüket a lóher nagyobb termesztésének köszönik.

Jól jövedelmező növényünk lenne hát a lóher, de hogy mennyi baj van betakarítása és különösen cséplésével, csak azoknak van arról fogalmuk, kik sok éven át nagyobb mennyiségű lóheret természetek — és így csépeltek el.

A lóhercséplés nehézségeit minden gazda ismeri, annak leírásába nem is bocsáthozom, oly sok vesződséggel, kinnal, nagy pocskórással, bosszúsággal jár, hogy sokan már a cséplés mizériái miatt is hajlandók lennének felhagyni a természetessel. A régebbi módszereken javítva lett ugyan és ma már vannak lóherfejtőgépek, vannak Record, Victor, Monitor és nem is tudom mi minden furcsa evű dörzsölők, melyek a szalmából a magot — mondjuk — egyenesen kihozzák, de mindannyinál vannak bizonyos hasonlatok, ugyanis: a szalmát valamennyi összerontja, porral keveri és takarmányozási célra értéktelenné teszi, valamennyi folyton dugul, ha csak kevésbé ereszkedett is a lóher, pl. ködös az idő, és valamennyinél — van mit csépelni másodsor is a dörzsöletlenül kiment virágokból, polyvából és valamennyit a tulajdonosa égig magasztal és a csépelgető gazdaközönség valamennyi elől — megszöknek, ha lenne hová menekülni. Tehát — sok hasonlatosság van bennük.

Sok éven át csépeltem nagyobb meny-

nyiségű lóheret és bár teljes lelkemből szerettem a gazdálkodást, különösen a cséplést, a mikor nehéz munkánk gyümölcsét zsákba láthatjuk: őszintén mondom, mindig irtóztam a lóhercsépléstől, fájt a lelkem a prédálás láttára és szerettem volna a cséplés alatt akármi is, de nem gazda lenni. A nagy hangon hirdetett, a híresnek kikürtölt lóhercséplők engem nem elégitettek ki, mert a mint más gépekben van már *tökéletes*, szerettem volna a lóhercséplők között is látni — bár megközelítőt. Várakozásom, óhajom végre betelt. — a hó 25-én láttam egy szerintem *tökéletes* lóhercséplőgépet.

E hó 25-én mutatta be Török Árpád — apahidai gépész, az általa feltalált, Simonfi gépgyáros által szerkesztett és már szabadalmazott Török-Simonfi-féle lóhercséplőgépet munkában.

Egész nap sirt az ég — csepergő eső volt és így igazán vizsgázott az új találmány.

Ezen gépnek leírását részletesen olvastuk már Tarsoly Zoltán tollából lapok hasábján, de mióta Tarsoly Zoltán leírta, azóta még javított rajta Török Árpád eddigien éppen e javítás tette tökéletessé és ma még más gépek által *meg sem közelíthetővé* ezen igazán remek magyar találmányt, mely ha nem magyar találmány lenne — Nábobbá tenné feltalálóját, de mert magyar találmány — marad a ki volt. Nem tartom fölöslegesnek a gép ismertetését:

Ez, egy bármily nagyságú (4—6—8 lóerejű) rendes búzacséplőre felszerelhető szerkezet és a lóhercsépléshez nem kell külön gépet beszerezni, vagy hozatni, egy lószekerem elhozható az egész felszerelés.

A rendes gabonacséplőbe etetjük a lóheret, a rendes dobra, a virág a szalmával keverve részben a dob kosarán, részben a szalmarázon hull keresztül. (A szalma rendes útján eltávolodik.) A virág áthullva lengő asztalra és onnét a törekrázó rostára, a törekrosta áthullatva a virágot (a töreket eltávolítva a gépből) rá jut a polyvarostára, amely rosta csak a tiszta magot hullatja át s megy a második tisztító műbe s tisztán jut az osztályozó hengerbe. (Ha az arankát tisztítani akarjuk, az osztályozó hengert bevonjuk megfelelő szitaszövettel és így egész tiszta magot nyerünk.) A még kifejtetlen virág, a polyvarostán végig menve, széláram által a léha virág és polyva ki lesz futatva, egy szükséghez képest állítható deszkán. A súlyosabb rész pedig (egy igen elmésen szerkesztett dob és annak burkolata mint lökelevátor egybe van építve a cséplőgép szélességébe) felette egy szállítócsiga és annak csatornája, a súlyosabb része a virágnak ezen csatornába hull s a bennelevő szállítócsiga egyenletesen adagolva a gépnek, jobb felőli részén a fejtő dobba viszi, végig menve a fejtési műveleten, a gépnek baloldalán beletjut a lökelevátorba és onnét széláram által feldobatik a gép tetejére, rostalemez hengeralakú burkolatba, amelyben egy elmésen szerkesztett szelelő van forgásban, a kifejtett magot a rosta lemez áthullatja a szalmarázóra, a honnét rendes útján a második tisztító műbe jut és így zsákba, a szalma végek pedig, ami át nem hull a gép jobb oldalán egy csatornán lehull és elvitetik a polyva közé, ez nagyon elmés ujtás —

Ajánlok arankamentességre államilag ólmzárolt szavatolt csiraképes amerikai és olasz magtól ment

lóheremagot 80 és 95 koronával. Kiváló szép, bőtermő

10 koronával. Magas csiraképeségű tavasz borsót

HALDEK

ligowoi zabot

12 koronával budapesti ratárunkból. —

magnagykereskedése, József Főherceg ő csász. és királyi Fensége udvari szállítója, BUDAPEST, VII., KER., KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ.

Továbbá rendkívül szép, magas csiraképeségű

baltaczimmagot

15 koronával a pinczehelyi állomásról, valamennyi 50 kilónként.

mert azon szalmavégek folytonos körforgása a gépben, okozta másoknál a dugulást.

Ez volna a cséplés és bár kettős dolgot dolgozik, sokkal könnyebben hajja a gép mint búzacséplésnél. A gép, egy hatos cséplőre volt szerelve, és bár folyton rostált az eső, 2 szekér lóherét aránylag igen rövid idő alatt a legkitűnőbbben végzett el. A próbán nagy számú gépész szakértő volt jelen, többek közt: Szilágyi István gépész, géptulajdonos, gépészegyesületi elnök, Gróf Lajos géptulajdonos, As.-Gyéres, Gorothi János gépész, Szamosfalva, Gevean Ignác gépész, Magyar-Hermány, Müller József gépész, Magyar Hermány. A vidékről nagyon sok földbirtokos ez gazdatiszt, kik mindannyian a legnagyobb elismerésüket nyilvánították.

Fel van hát találva a leggazdaságosabb, legolcsóbb és feltétlenül tökéletes lóheréjítő-gép, nem kell már a cséplőtől gazdaközönségnek irtózni a kalamitásoktól, a rengeteg magvesztéstől, csak akarnia kell és tökéletes géppel csépelhet és pedig ami nem kis dolog, magyar géppel — magyar találmánnyal. Megrendelhető bármely gépre Simonffy István gépgyárában, Kolozsvárt.

De hogy ez a gép elterjedjen, hogy azt a hirnevet vihassa ki, amit méltán megérdemel, a gazdaközönség és géptulajdonosok jóakarására van szükség, amit saját jól felfogott érdekükben előlegezhetnek is e gépnek.

A gazdasági egyesület pedig aligha tehet üdvösebbet, mint ha ez év őszén versenyt rendez, s ha jelentkező versenyzők nem lennének versenyre maga az egyület állítson ki néhány létező jobb fejtőt.

Az eredmény lesz a legjobb reklám, mely felemeli ezen páratlan gépet az őt megillető helyre.

Alsó-Szováth.

Albisi Béla.

Az árpacsurgás vermeséről.

Író ember nem vagyok s így polemiába bocsátkozni sincs szándékom. Azonban legyen szabad szerény véleményemet Hadviger úr e lapban közölt bevermeséről nyilvánítanom.

12 éve foglalkozom minden évben a zöld takarmány elvermeselésével, volt alkalmam vermeselni mindenféle zöldtakarmányt, fűvet, lóherét egész zolden, félig szárítva, búkkönyt, kukorica-szárat csalamádénak vetve, lucernát, krumpli indáját s ez évben árpa tarlón kaszált úgynevezett „Árpa csurgást“ is azzal a különbséggel, hogy én egészen tisztán vermelek mindig s szalmát vagy kukorica-szárat soha hozzá nem teszek, vizet egyáltalán így nem is kell, hogy használjak.

Ezelőtt egy pár évvel meg történt, hogy egyik verembe zabos búkkönyt vermeltem, de túlsúlyban volt benne a zab s tavaszi bontáskor ökreim sehogy sem ették, mindig törekedtek a búkkönyt kiválasztani a zab közül. Ekkor úgy jártam el, hogy a holnaputánra szánt mennyiséget ma, vagyis 2 nappal hamarabb hányattam ki a veremből s annak szélén azt jól felrázva elteregtettem. 2 nap alatt a nap és szél félig megszáritotta s így pompásan ették az ökreim.

Ez évben, midőn kénytelen voltam az árpa csurgást bevermeselni, tisztában voltam azzal, hogy tavaszra ezt ökreim nem eszik; dacára ennek, egy félig búkkönyvel telt verem tetejére tettem (minthogy jelenben is 4 drb. 20 méter hosszú, 1½ méter mély vermem van lucerna, csalamádé és zöld tengeri szárral töltve) először is mint legrosszabbat, az árpás tetejét bontottam ki. Ökreim semmit

sem ettek belőle, leszedtem a földet az egész veremből s az árpavermeselést kihányattam, megszáritottam s pompásan elfogyott.

Meg, egyezni kívánom, hogy nálunk csak a tavaszi munka idején és napjában csak egyszer, a déli etetésen adagoltatik vermelt takarmány, próbáltam naponta kétszer, de az állat gyomrát elrontja s az ökör lefogy.

Tehát saját káramon tanulva, senkinek sem ajánlom oly zöldtakarmány vermeselést, melybe sok zab van vagy árpa; plané tisztán éppen nem.

Legháládatosabb erre a célra a lucerna (eltekintve a nagy súlyvesztéstől) ezt kár nélkül megszáritani sehogy sem lehet; bevermelve azonban minden kis levélrész rajta marad, úgy néz ki mint az arany s az állat rendkívül szereti; délben, mikor más takarmányból alig lakik jól a meleg és bágyadság miatt, a vermelt lucernából ¼ óra alatt nagyon kevéssel jól lakott, ivott és már pihen, míg a többi még mindig rágódik, éhes és pi-henni sem bír, mert jön az 1 óra, a befogás ideje. Ezután jön a csalamádé s a lóher, a többi zöldtakarmányok bevermeselést csak mint szükséges rosszat ismerem, lehet azonban, hogy igen tisztelt gazdatársaim közt van aki azokat mint igen ajánlhatókat ismeri s ha igen, úgy nagy köszönettel veszem, ha erről meggyőző.

Elekes Árpád.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Korai szőlő.** Télen át a gazdának kevés a dolga és gyakran unalmában csak pénzt költi. Pedig vannak igen hasznos ágai a téli gazdálkodásnak, a melyek nem viszik a pénzt, hanem hozzák. Ilyen téli foglalkozás például a korai szőlő termelése, a melynek számára mindig akad piacunk, hol azt búsán értékesíthetjük.

Cserépbé ültetett szőlőtöről már áprilismájusban érett fűrtöt szedhetünk és igen gazdagon terem.

Cserépszőlőt dugványozás által nyerhetünk és pedig úgy, hogy december elején vagy derekán dugványozunk cserepekbe, a melyeket fűrészpör közé egy melegágyba helyezünk el, a milyent magunk róhatunk össze deszkából, anélkül, hogy építésére költsékeznénk s letakarjuk egy fél ablakszárnyal. A bujtások hamar kihajtanak s ekkor háromszor egymásután áfültetjük őket. A hermadzori ültetésnél a végleges, 30 cm. átmérőjű cserepekbe.

Az első átültetést akkor eszközöljük, ha a hajtások már 10 cm. hosszúak s így maradnak ismét a melegágyban három hétig, a mikor következik a második átültetés, de ismét cserépbé, a melyben a dugványok addig maradnak, míg gyökereik a cserepet ki nem töltik. Ekkor következik a végleges átültetés, istállótrágyával kevert földbe, a nagy cserepbé.

A szőlő télen át fűtött folyosón vagy világos szobában igen könnyen eláll. Persze, a kinek melegháza van, az tartsa cserépszőlőjét ott.

Angolországban minden valamire való gazdának van korán termő szőlője s azt nem is cserépbé tartja, hanem agyagos földben, szőlőmelegházban, a melyet a háza oldalához épít s ezt a szőlőmelegházat használja téli folyosóként, ahol idejének legnagyobb részét tölti.

Természetesen a dugványokat korán érő fajokról vágjuk, mert ezek a cserépbé is korábban érnek.

+ **Tavaszi és késői faültetés.** A tavaszi ültetés számára a legjobb gödröt már ősszel

megásni, hogy az mentül több nedvet szívhaszon magában. mert mint tudjuk, a legtartósabb esőzés alkalmával nem hatol mélyre a talajban a víz, kivéve ha az kavicsos és természetes szűrőt képez.

Azonban akár megástuk ősszel a gödröt, akár nem, azért a tavaszi ültetésnél mégis igen ajánlatos a fát „ürge lyúkba ültetni,“ a mint az eljárást népünk találóan elkeresztelte.

Eszközlése céljából, a gödörből ki került földet erősen megkeverjük homokkal s ha a fát a gödörbe állítottuk, meghintjük gyökerét evvel a keveréssel s azt rózsás kannából addig öntözzük vízzel, míg telítve nincs. Ekkor ismét némi keverék földet dobunk rá, de nem sokat s újból öntözzük addig, míg csak a víz egy két újjnyira meg nem áll fölötte. Most ismét földet dobuuk rá s ezt öntözzük és így tovább, mindaddig, míg a gödör be nem telt, a mikor is a fölösleges földből még koszorúsáncot húzunk a fa töve körül, a kapával letömjük és még az így képződött medencét is tele öntjük vízzel. Ez az ürgelyukba való ültetés, a melyet őszi ültetésnél alkalmazunk soha nem szabad, de a mely tavaszi ültetésnél igen ajánlatos, kései tavaszi ültetésnél, a midőn a fa már kihajt: elkerülhetetlen.

Előnye az, hogy a fa gyökerei, még a hajszálygyökerek is, mind természetes fekvést választhatnak a puha nedves talajban s legkisebb közeik is kitöltődnek a vizes, homokos habarccsal és azonnal megkezdhetik működésüket.

Az így ültetett fák mellett egyéb társaik teljesen visszamaradnak s azért az ültetés ezen módját kiváló figyelmébe ajánlhatom gyümölcsstermelőinknek, akik oly ritkán alkalmazkazzák.

Krenedits Ödön.

Háztartás.

+ **Sárga cipők feketére festése.** Most, mikor sokan még téli időben is szeretik a sárga vagy barna cipők viselését, nem utolsó dolog egy oly eljárást tudni, hogy ha a cipők még jók és formásak, de fényüket és színüket már elvesztették, hogyan lehet őket felfrissíteni és viselhetőkké tenni. Rendesen fekete bőriakkal kenik be, de ez nem sokat ér, mert hamarosan fénytelen szürkés lesz, sőt sokszor a cipő eredeti színe is átverődik rajta. Sokkal jobb eljárás a következő: A cipőt először is alaposan megtisztítjuk portól, sártól, azután megmossuk gyöngye sóskaoldattal. Veszünk a nyergesnél közönséges bőrfestéket, úgynevezett vasfestéket — ezt a nyerges rendszeren maga főzi. Még mielőtt a sóska-oldattal bekentük a cipőt, húzzuk kaptafára, hogy azon száradjon s az egész eljárás alatt kaptafán legyen. Ha a cipő tökéletesen száraz, úgy kenjük be a festékekkel, melyet előbb valami ócska bőgrében felhevítettünk. Az így befestett cipőt kitűnően lehet fényesíteni és kefélni is a bőr is puha és hajlékony marad. Különben, hogy erre a festésre ne kerüljön igen hamar sor szükséges, hogy a sárga cipőket gondosan tisztítsuk. Ha levettük őket, tegyük azonnal kaptafára s ha sártól portól tiszták, kenjük be őket angol nyeregszappannal. (Bőr- vagy jobb cipőkereskedésekben kapható.) Egy vízszonrongyot megnedvesítünk s a szappanhoz dörzsöljük, úgy tisztítjuk vele a cipőt, igen keveset használva egyszerre belőle. Ha megszárad, sárga cipőkrémmeel bekenjük és fényesre dörzsöljük. Igen rossz eljárás, hogy sokan a szappan helyett benzinnel tisztítják a cipőt. Igaz, ez is kiveszi a foltokat, de fakitja és szárítja

Szőlők rigolozását gözkekével

70-80 cm. mélyen, júlyanos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

a bőrt és sokkal hamarabb tönkre megy a cipő.

+ **Molyszesz.** Egy felliter borszeszbe 10 deka darabokra tört kámfort és 5 deka vörös paprika-héjat adnak. E folyadékot két-három hélig a napon vagy meleg helyen elillanni hagyjuk és kész. Ezen folyadék minden posztó, gyapju és prémtárgynak a molytól való megóvására igen jó eredménnyel használható. A tárgyak nyáron át kétszer finoman megpermeteztetnek vele és megmenekszünk a molyoktól. E szesz nem csinál foltot, csupán a kámforból marad egy kis fehér maradék, ez azonban könnyen lekefélhető.

+ **Sárgaréz-kilincseket** igen gyorsan és szépen megtisztíthatunk, ha egy darabka rongyot egy rész víz és egy rész ammoniak keverékbe mártunk és a kilincset vele erősen ledörzsöljük.

+ **A korom mint virágrágya.** Különösen öreg rózsatövek egészen felfrissülnek és újra sok nagy és szép virágokat hoznak, ha korommal trágyázzuk őket. A kormot — legjobb akkor, ha fával tüzelünk — egy edénybe gyűjtjük, forró vízzel leöntjük és ha kihült, megöntözzük vele a rózsatöveket. Kitűnő virágrágya ezenkívül, ha egy kevés szalmiákszeszt vegyítünk az öntöző vízbe. Ez különösen cserépnövényeknél válik be kitűnően.

EGYLETI ELET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályszerű *rendes közgyűlését* Kolozsvárt, 1905. évi április hó 10-án, vasárnap, délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Petőfi-utca 7. sz. emelet) megtartani, melyre az egylet t. tagjai tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató választmány jelentése az egylet 1904-ik évi működéséről.
3. Pénztári jelentés az egylet 1904-ik évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban:
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1905-ik évi költségelőirányzat megállapítása.
6. Határozat a Gazdasági Egyletek Országos Szövetségében való képviseltetés tárgyában.
7. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése.
8. A választmány által esetleg átteendő ügyek.

Kelt az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának Kolozsvárt, 1905. évi január hó 18-án tartott üléséből.

Cs. Szabó József,
egyleti elnök.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése

— 1905. április hó 6-án. —

Az E. G. E. április havi igazgató-választmányi ülését 6-án d. u. tartotta meg.

Elnökölt: Cs. Szabó József egyt. elnök.
Előadott Tokaji László egyt. titkár.

Jelen voltak: Lészai Ferenc, Nagy Dezső, Jakab László, Molnár Sándor, Nagy Lajos vál. tagok; Bocsány László pénztárnok és Eber Ernő s. titkár.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Nagy Lajos, Jakab László és Lészai Ferenc tagokat.

1. Múlt, március 4-iki hitelesített jegyzőkönyv felolvasatván — tudásul vétetett.

2. Egyleti pénztárnoknak és a zárszámadás vizsgáló bizottságnak jelentését a megvizsgált zárszámadásokról — igazgató-választmány tudomásul veszi és a pénztárnoknak a felmentvényt megadja.

3. Egyleti pénztárnok kérésére — határozza az igazg. választmány, hogy a pénztárnok fizetésének évi 800 koronára való felemelését a közgyűlésnek javasolni fogja.

Elnökség előterjesztésére ülés az 1905. évi költségelőirányzat tervezetének a közgyűlés elé való terjesztését elhatározza.

5. Titkár jelentést tesz a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank R. T. által megküldött szakértekezleti kérdésekről, melyeket (szövege múlt számunkban jelent meg) választmány csekély módosítással elfogad és az ápril 16-án tartandó szakértekezlet elé terjeszteni határoz.

6. Elnökség indítványára a megalakított kolozsmegyei szakosztály elnökül Lészai Ferencet, előadójául Eber Ernőt jelöli ki a választmány.

7. Földmívelési miniszter leiratára, melyben Katona község által kért 3 új országos vásár engedélyezhetése tárgyában véleményt kér az egylettől, — igazg. választmány a vásárok engedélyezését nem javasolja.

8. A Vasmegyei Gazd. Egylet által az állatbetegségek elleni ojtó anyagokat előállító laboratoriumoknak szigorú állami ellenőrzés alá való helyezése tárgyában intézett miniszteri felterjesztés pártolását — ülés egyhangúlag elhatározta.

Még egy pár kisebb és részben adminisztratív természetű ügy elintézése után — elnök az ülést bezárta.

*

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület igazgató-választmányi ülése.

1905. április hó 2-án.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület 1905. április hó 2-án Marosvásárhelyt igazgató-választmányi ülést tartott.

Elnökölt: Lészai Ferenc kir. tan. elnök.

Előadott: Eber Ernő e. titkár.

Jelen voltak: Hadviger Albert, Gönczy Mihály, Muzsnay Ferenc, Laurentzi András, Simó Gábor, Csomoss Miklós, Kelemen István, Szász József, Balogh Gergely, Csomós Jenő, Both György, Tankó János, Kovács Rezső választmányi tagok.

Elnök a jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Hadviger Albert és Gönczy Mihály tagokat kéri föl.

1. Az egyesület múlt évi működéséről szóló titkári és a múlt évi pénztári forgalomról szóló pénztárnoki jelentést — választmány elfogadja és a közgyűlés elé terjesztését határozza.

2. Az 1905. évi költségelőirányzat felolvasatván választmány jóváhagyó tudomásul veszi és annak a közgyűlés elé való terjesztését határozza.

3. Fölolvasatván az elnökségnek azon javaslata, melyben a gazdatiszteknek az állami telepítésekbe való bevonását szükségesnek és kívánatosnak mutatja ki, többek hozzászólása után — választmány azt határozza, hogy a fölolvastott emlékirat a kormányválasz megszűnése után az alábbi javaslati pontokkal fölterjesztessék a földmívelésügyi miniszterhez és annak támogatására az orsz. képviselők, a gazdatiszti társaságok és az E. G. E. meg az O. M. G. E. fölkéressenek. A határozati javaslat az emlékirat alapján a következő:

1. Az állami telepítés lehetőleg mindegyik ügy történéjék, hogy több kistelep között középirtoktelep is legyen;

2. a középirtok-nagyságú telepekre elsősorban az arra alkalmas gazdatisztek telepíttessenek le;

3. ennek lehetővé tételére az erre vállalkozó gazdatiszteknek éppen úgy, mint a kistelepesekeknek a méltányos és megadható kedvezmények és előfeltételek megadassanak;

4. e kívánások a földmívelésügyi kormányhoz és a képviselőházhoz terjesztetnek fel és pártolásukra a társaságok felszólítandók.

4. A Magyar Telepítő és Parcellázó Banknak az elnökséghez intézett azon átirata, melyben kiemeli, hogy programja nemcsak kisbirtokok, hanem középirtokok alakulására is kiterjed és ezen tevékenysége körében egyenlő feltételek mellett gazdatiszteket, akik képzettségükkel, szakavatottságukkal fogva elsősorban tarthatnak számot arra, hogy földbirtokokhoz juttassanak, mindenkor előnyben fogja részesíteni — fölolvastván — választmány a következő határozatot hozta:

1. A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank gazdasági, szociális és nemzeti szempontból üdvös céljára való tekintettel a választmány örömmel üdvözlöi e bank létesítését, a maga részéről készséggel felajánlja és tagjainak figyelmébe ajánlja annak támogatását.

2. Tekintettel arra, hogy e bank működését középirtokoknak alakítása és a középirtokokon gazdatiszteknek telepítése megvalósítható, a választmány az összes tagokat felhívja, hogy:

a) kísérik figyelemmel, hogy mely nagyobb birtokok vannak eladásra szánva ott, hol azokat gazaatisztek és kisebb gazdák a megfelelő szellemi irányítás és erős anyagi támogatás mellett megszerezni képesek és képesek;

b) tájékoztassák a bankot minden esetben a telepítés vagy parcellázás az előfeltételeinek fenforgásáról;

c) támogassák a bankot mindamaz esetekben a telepítés vagy parcellázás keresztülvitelében, mikor ez a művelet gazdasági, társadalom-politikai és nemzeti célból kívánatos és mikor középirtoktelepítés

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnycim: „Agraria” Budapest,

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmívelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Tiszta acólananyag
s a j á t
hámorainkból.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

és annak gazdatisztekkel való betöltése lehetséges.

5. Egyleti titkár indítványozza, hogy a gazdatiszti nyugdíjügyek a tolyó évi május 21-én Budapesten leendő tárgyalására tekintettel ezen gyűlés előtt választmányi ülés tartassék és azon az egylet ezen ügyben való álláspontja megállapíttassék. — Választmány az indítványt elfogadja és ezen választmányi ülés helyéül Marosvásárhelyt, idejéül május 1-ét határozza meg.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kitüntetett főállatorvosok.** A király *Jakab László* és *Uhlyarik* Titusz főállatorvosoknak az állategészségügyi felügyelői, *Dely Elemér* állatorvosnak pedig a főállatorvosi címet adományozta. Bizonyára méltó kitüntetés érte a három főállatorvost, de minket különösen a *Jakab László* örvendeztet meg, aki hosszú időn át lapunknak oszlopos támasza volt s akinek valóban nagy érdemei vannak az erdélyi állattenyésztés terén.

— **Jó tejelő tehenek a Székelyföldön.** A földmivelésügyi miniszter 500,000 koronát bocsátott a marosvásárhelyi székely kirendeltség rendelkezésére, hogy az összeg olcsó személyi hitelként a szegénysorsú székelyek között kiosztassék, illetőleg, hogy az összesen jó tejelő tehenek szereztessenek be. Eddig ezerhuszonkilenc gazda között ezerkétszáznyolcvanhat darab tehenet osztott ki 317 ezer korona értékben, a rendelkezésre álló 183,000 korona összesen a további beszerzés és kiosztás most eszközöltetik. Nem a pénzt kapja a támogatásra érdemes kisgazda, de az eredeti beszerzési árban a tehenet és a székelység érdemesnek mutatkozott a segítségre, mert jóllehet inséges gazdasági esztendő van, fizetési halasztást ritkán kell adni, a székelység adósságát dicsérendő pontossággal fizeti.

— **A háromszék megyei munkásházak.** A földmivelésügyi miniszter 5000 korona államsegítséget engedélyezett Háromszék vármegye törvényhatóságának oly rendeltetéssel, hogy *Köpecz* községben, az ottani kőszénbányával kapcsolatosan munkásházákba székely földmives-családokat telepítsenek, a férfiak a bányákban találnak keresetet, a nők pedig kerti gazdaság és háziiparral fogják munkájukat értékesíteni. Még ez évben 15 munkásház fölépül.

— **Méhészeti előadások.** Az erdélyrészi méhészeti vándortanítók folyó évi április hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásaikat: *Toth János* hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed, 5-én Lugoson a földmivesiskolánál, 6-án délelőtt Gavosdián, délután Kricsován, 7-én és 8-dikán Karánsebesen a gör. keleti tanítóképezdénél, 10-én Facseten, 11, 12-én Déván az állami tanítóképezdénél, 13-án Szászvároson, 14-én Algyógyon a földmivesiskolánál, 15-én Alsóváradjan. 2. *Nagy János* hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár, 5-én Kérőn, 6-án Némán, 7-én Sósmezőn, 8-án Alsó-kosályon, 9-én Désaknán, 10-én Sajómagyaroson, 11-én Kerlesén, 12-én délelőtt Apanagyfalun, délután Vicen, 13-án Cegen.

— **A gyümölcsfa-ültetés föllendülése.** Az állami tanintézetekben és faiskolákban termelt fa és csemete kiosztását befejezték. 3700 kisgazdának, lelkésznek, tanítónak egy millió ötszázkilencvenhétézer fát és csemetét osztottak ki kedvezményes áron a tűzkárosult kisgazdáknak, kivételesen teljesen ingyenesen. A gyümölcsfa-ültetés talán egy évben sem volt akkora lendületű, mint ebben az évben, midőn a csemeték kiosztása idején a gyümölcsészeti kormánybiztos valóságos ostromnak volt kitéve. Orvendetes különben, hogy gazdáink nem annyira a sokféle fajtára, mint inkább

kevés, de a kereskedelemben értékes gyümölcsfajtának nagyobb terjedelmű ültetésével törődtek. A múlt évi szárazság a gyümölcsmagvetésre és a csemeték fölnevelésére oly kedvezőtlen volt, hogy a miniszter meghatalmazásával a gyümölcsészeti kormánybiztos az idén is kénytelen volt külföldön beszerzésre alkalmas közel félmillió darab vadcsesmetét bevásárolni. A vétel nagyobb porosz és szászországi faiskolában történt.

— **A Brassóvármegyei Gazdasági Egyesület** évi rendes közgyűlését most tartotta meg. Pár évvel ezelőtt még alig lehetett remény a vármegyei gazdasági egyesület felvirágzásához, az oly nagy kiterjedésű s már régen virágzó barcasági szász gazdasági egyesület mellett; annál jobban esett, hogy ezen közgyűlésen arról győződünk meg, hogy az egyesület a lefolyt utolsó három év alatt minden várakozáson felül megerősödött. *Szabó Antal* előterjesztésére egyhangú felkiáltással elnökké *Hintz Lajos* nyugalmazott földmives iskolai igazgatót választották. A közgyűlés *Tallian Béla* földmivelésügyi miniszternek, a vármegye gazdaközönsége s különösen a csángó magyar községek érdekében tanúsított anyagi támogatásáért köszönetet mondott és táviratilag üdvözlötlet küldött.

— **Harmincnégy állami fűzveszőtelep.** A háziipar fellendítését nem kis mértékben akadályozta a fonásra alkalmas fűzveszőknek országszerte való hiánya. A földmivelésügyi miniszter ez évben is harmincnégy községnek adott forgatási segínyt s községenként 50 ezer darab nemes fűzvesződugványt, hogy azok községi fűztelepeken álljanak rendelkezésre. Az ezen célra engedélyezett fűzvesződugványkészlet a három milliót meghaladja.

— **Jubiláló gazdatiszti egyesület.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete ez évben tölti fennállásának 25 ik esztendejét. A jubiláló évfordulót az egyesület e hó 16-án tartandó diszkozgyűlésen ünnepli meg.

— **A törlesztés kölcsönök visszafizetése.** A bankok a törlesztés kölcsönök nyújtásakor nem egy adósnál teszik meg azt a kikötést, hogy az adós a törlesztési terv szerinti hányadnál nagyobb összeg visszafizetését, vagy az egész tőkének a lejárat előtti befizetését csak az ő, t. i. a hitelező bank beleegyezésével eszközölheti. Egy ily esetből kifolyólag hozott most a Curia egy ítéletet, a mely mindenképp igényt tarthat a gazdák érdeklődésére. Az eset ez: Egy adós ki akarta fizetni egész tartozását s ez okból a kölcsönt felmondta. A bank persze a felmondást nem fogadta el. Erre az adós pert indított a bank ellen annak kimondása iránt, hogy a szokásos 3%-os stromodij ellenében idő előtt visszafizethesse a kölcsönt. Az elsőbíróságok elutasították a keresetet, a kir. Curia azonban helyt adott annak, kimondván, hogy a kamatozó törlesztéses kölcsönöknél a kamatláb koronkénti megváltoztatása, vagyis annak csökkenése vagy emelkedése a szerződő felek mindegyikének anyagi érdekeire kétségtelenül befolyással lévén, oly megállapodások, melyek egy és ugyanazon jogviszonyban kizárólag csak az egyik szerződő fél, a hitelező érdekét védik, ellenben az adós anyagi érdekeinek jogos érvényesíthetőségét teljesen kizárják, jogi hatálylyal nem hirhatnak. A hitelezőnek tehát a kamatozó törlesztéses pénzkölcsön-ügyleteknél csak ahhoz lehet joga, hogy a kölcsönnek az adós részéről a lejárat előtt történt netáni felmondása esetében megfelelő kárpótlást követelhesen, de a hitelező a maga részére kikötött felmondási jog előnyétől szerződő ellenfelét, az adóst meg nem foszthatja.

— **Jegyzők megjutalmazása gazdasági téren szerzett érdemükért.** A kisbirtokosok országos földhitelintézete 1500 korona értékben 5 díjat tűzött ki az olyan községi és körjegyzők jutalmazására, kik a községük gazdasági anyagi felvirágoztatását, valamelyik gazdasági ágazat fejlesztése rendjén sikerrel eszközölték. E tárgyban a pályázati hirdetmény

a vármegye hivatalos lapjának ez évi 13-ik számában olvasható.

— **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott.** A Nyitrai Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XXIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécs-től gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) május hó második hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis május hó 7-én délután és május hó 8-án fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt fölkeresni. A múlt évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatotk el. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

— **Eladó szalma.** Kolozsvár város belterületén raktározott vegyes, őszi és tavaszi szalma, körülbelül 130 metermázsza 450 koronáért eladó. Cim a kiadóban meg tudható.

— **Eladó sséna!** Kolozs megyében *Válaszút-hidalmási útvonalon, vasúttól 20 kilométernyire 10 waggon prima bükköny és rétiszéna* eladó. Cim: a kiadóhivatalban. 1545.

— **Urasági gépészek** ajánljak egy e téren már gyakorlott gépész. Cime: Sz. M. alatt a kiadóban.

2 1/2, 3, 4, 6, 8, 10 P

kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmány 1558

— **gőzgarnitúrák** —

jutányos árban eladók *Kállai Lajos* gépgyárban **Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.**

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felölős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A
Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege **Kolozsvárt**
(Jókai-utca 2. sz., g.p. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapitőkéje 40 millió korona
4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölcsönöket
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50
évi törlesztéssel 4-95 százalék-,
nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve
az Erdélyi Gazdasági Egylet
bizalmi férfiai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes

➡ Kizárólagos kalapraktár ➡

a Kalap-királyhoz

Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Főter) 17. sz.

legdúsabb választék bel- és külföldi férfi és gyermekkalapokban, cylinderekben, sport és vadászkalapokban. 1552

Specialis üzlet! Legolcsóbb határozott árak!

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálók.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzüzetetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

— A „Flumei kávébehozatali Társaság“ kolozsvári főktelepe, Mátyás királytér 12. szállit bérmentve és vámmentesen eredeti flumei árakban kávét, teát, rumot, francia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacuot. 1436.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603. Cheque számla: a Magy. Ieszáml. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a teleklönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállit csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gözcséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egytelmes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészgépi berendezéseket, Szecekkavágókat, Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromitenyésztés, gépek és eszközök, tejtelepek, czukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok. Dermelmelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		374.767 80 "
Összesen:		2.253 007.80 K.
1901. évi fölösleg		90.349 — K
1902. " " " " " "		59.782.36 "
1903. " " " " " "		109.331.73 "
1904. " " " " " "		72 438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyujt és BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Erdélyrészi piaci ártudósítások.

A jelentés		Búza I. rendű	Búza II. rendű	Rozs	Árpa	Zab	Török-búza	Tej 1 liter	Vaj 1 kgr.	Tojás 5 darab	Réti széna q.	Őszi szalma 1 szekér	Tavaszi szalma 1 szekér	Lóheremag q-ként	Lucernamag q-ként	Túzfifa 1 köbméter	Marha hús 1 kiló	Sertés hús 1 kiló
helye	napja	m é t e r m á z s á n k é n t																
k o r o n á k b a n																		
Brassó	III. 31.	17-80	16-80	16-20	14-06	14—	15-39	—20	3—	—30	9—	5—				4-80	1-28	1-12
Beszterce	III. 31.	19—	18—	—	16—	—	13-50	—30	2—	—50	10—	8—	5—	132-134	134	7—	—80	1-12
Derecske	III. 21.	18-80	16—	16-40	14—	15—	16-80	—16		—25						7-50	—72	
Dicsőszentmárton	III. 31.	18—	17-50	16—	14—	12—	18—				10—	5—				5—	1-04	1.20
Fogaras	III. 31.	18-60	17-60	12-50	14—	12-50	16-40	—24		—20	8—	3—					1-04	1-04
Gyulafehérvár																		
Hátszeg																		
Kézdivásárhely	III. 31.	20—	13—	14-50	11—	12—	15-50	—15	2-50	—20	7-50	2-50				12—	1-88	1-08
Kolozsvár	IV. 6.	17-60	16-20	15-40	16—	13-80	17-80				11—	6—	6—			5—	1-04	1.36
Dés	IV. 4.	18-50	17—	16-50	15-50	14-50	18-30				7-50	5-50	6—			4—	—88	
Nagy-Szeben																		
Sepsiszentgyörgy	III. 31.	20—	18—	15—	13-40	13—	16-80	0-32	1-60	—20								
Szamosujvár	III. 21.	19—	18—	17—	16—	15—	18—	—28	1-80	—25	8—	4—				4-40	—80	
Szász-Sebes	III. 21.	19—	17—	15-20	15—	15-50	18—									5—	—88	
Szászváros																5.		
Székelyudvarhely	IV. 4.	17-50	16-80	15-20	14-80	13-50	17-20	—28	1-90	—35	8—	5—					—88	1-20
Székelykeresztúr	III. 23.	18-50	18—	16-30	16—	15-40	19—	—24	2—	—45	8—					2.25	—80	1-28
Vajda-Hunyad																		

A gr. Teleki Géza

örökösei

gernyeszei intézőségénél

(posta és vasut: SÁROMBERKE)

egy a cséplőgép-kezelésben is jártas

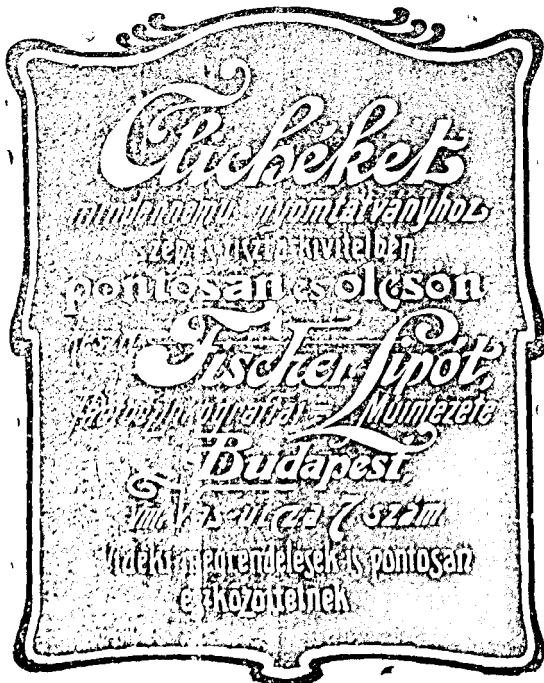
gépész

április 15.-től felvétetik.

Évi fizetés: 1200 kor.;

365 liter tej; lakás, kert, szabad tüzelés.

1554

Wertheimer József

1891

mezőgazdasági szesz-,

szeszfinomító, sajtolt

szeszélesztő gyára és

tejgazdasága

Kolozsvár, Árpád-út 38.

!! Trágyafősz !!

Mint az összes Erdélyi Gypszgyárak központi irodája ajánlunk kitünő erdélyi trágyafősz!

A leghalásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDÉLYI TRÁGYAFŐSZ, amely különösen sikerrel alkalmazható: istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya- és konyhakertészethez.

1535

Legolcsóbb ára ánlattal bármely vasúti állomásra készséggel szolgál a

Magyar Gypsz- és kereskedelmi Részvény-Társaság

BUDAPEST, V. kerület Dorottya-utca 9 szám.

Törlesztő kölcsönök.

AZ Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Cséplőgéptulajdonosok!

A belügyminiszteri 73595 1903. sz. rendelettel előírt

mentőszekrények

gőzgépekhez

erős vasból

teljesen felszerelve

38 koronáért

Járgánygépekhez pléhdobozban 6.50 koronáért beszerezhetők a

„Magyar orvosi műszertárban“

orvosi műszerek, kötszerek és sérvkötők gyára

Budapest, VII., Kerepesi-út 32. szám.

Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árért szállítanak.

1528

Birtoktulajdonosok, gazdák és viszontelárusítók figyelmébe!

Rendkívüli árleszállítás.

Ajánlunk Háromszéki (Erdélyi) legjobb, államilag ólomzárolt a rankamentes **LÓHEREMAGOT** 50 és 100 kiló vételnél BRASSÓI közraktár és állomásról elszállítva utánvétellel 50 kilónként à 72 korona.

Hogy ezen általunk forgalmazott lóheremag magcsiraképeség, ákklimáztizáltságánál, tisztaságánál fogva, minden a külföldről behozott lóheremagvaknál sokkal jobb, arra nézve tessék a KOLOZSVÁRI m. kir. állami magvizsgáló állomás szakvéleményét kikérni.

Kivánatra mintát bárkinek azonnal küldünk.

1556

Czím:

Kohn Móritz fiai

Uzon, Háromszékmegeye.

Uj Magyar Ábrándok

Méry B. Magyar Salonalbum 10 híres magyar dal briliáns átírata I.—II. füzet à . . . K. 3.—

Palotássy Gy. I. Magyar ábránd . . . „ 3.—

Schürger J. Magyar ábránd . . . „ 2.40

Poldini fantaisie hongroise. . . . . „ 2.—

Kiadja **Méry Béla** zeneműkereskedése

BUDAPEST, Andrásy-út 12. 1462 I.

80% csiraképeséggel bíró alcsuthi tengeri vetőmag

Veress Sándor

gyéres-szentkirályi gazdaságából előnyös áron kapható

„Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
Áruraktáránál“

Kolozsvár, pályaudvar. 1559

Fischer és Társa
— Faiskolák —
Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gloditsiák, Akáczfák, Spúrka, Rhabarber

Gömbakác, Szamóca, Ribiszke (vörös szőlő), Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
Szakszerű csomagolás. 1352

Számtartó kerestetik.

Földmives-iskolát vég-

zett, fiatal, nőtlen, gazdasági gyakorlattal bíró egyén kerestetik, aki számtartói állást hajlandó elfogadni. Bővebb felvilágosítást az Erdélyrészi Gazdasági Egylet titkári hivatala ad.

Irodalmi jelentés! Megjelent
KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSÁ
Könyv-, mű- és zeneműnyagkereskedésében
az 1905. évre szóló
Hasznos Könyvnapár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felöleli a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnapárban előforduló műveket csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmu könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket. **Cégünk,** mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnapárt díjtalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Könyv-, mű- és zenemű-
nagykereskedés és kiadóvállalat
Budapest, Ujvilág-utca 16.

„KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE“

földbirtokokra a következő módzatok mellett nyújt törlesztési jelzálogkölcsönöket:

4 1/2 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 100-as árfolyammal

50 évi törlesztésre	5.46 %-ra
40 „ „	5.80 „
30 „ „	6.50 „
20 „ „	8.00 „

4 1/2 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 98-as árfolyammal

50 évi törlesztésre	5.26 %-ra
40 „ „	5.60 „
30 „ „	6.30 „

20 évi törlesztésre 7.80 %-ra

4 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 95-ös árfolyammal
50 évi törlesztésre 4.90 %-ra.

Az évi díjrészletek mindig utólagosan fizetendők.

A kölcsönt az intézet nem mondhatja fel, a míg a kölcsönt vevő azt részben vagy egészben storno díj nélkül fizetheti vissza.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet“ Képviselősege
Kolozsvárott Jókai-utca 4. szám alatt
d. e. 9—12 óráig.

Birtok vétel.

Egy jó minőségű birtok kerestetik megvételre.

Ajánlatok kéretnek fenti képviselőseghöz.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.

Posnansky és Strelitz

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám.

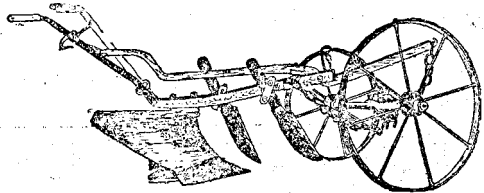
Gyár: ERZSÉBETFALVA

Ajánlanak:

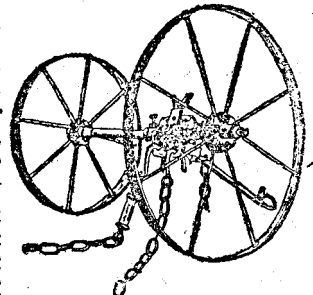
Aszfalt,
Fedőpapirlemez,
Kátrány,
Carbolineum,
Carbolsav,
Creolin-t stb.

legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

JAVITOTT EGYETEMES EKE (Jurenák Miklós szabadalma.)

Ezen eke előnyei: 1. Az egyszerűség, könnyű és gyors kezelhetőség, tartósság. — 2. Munkaközben le- és felállítható — 3. Kettős csoroszlója a gyepes, zombékos nádas talajt nemcsak jobban megporhanyítja, de száraz állapotban is apróra szántja. — 4. Bármily vegyületű talajon használható — 5. A talajt jobban megfordítja, ha legszélesebb s legmélyebb szántást (10-12 hüvelyknyit) eszközli is, mint más ekék. — 6. **Kevesebb vonóerőt igényel, bár munkaképessége száraz talajon 30%-kal több és 100%-kal jobb.** — 7. Rögös, feltöltött zombékos talajon is a rögzített kerékkel nyugodtabban jár. — 8. Nagyobb kereke vízszintesebb vontató állást idézván elő, a taliga az eke-testet nyugodtabban vezeti. — 9. **Elzárható s így az egyenletes mélység szabályozható.**

Ekék árai, Budapesten IX. k., Márton-utca 37. sz.

D. 10. M. N. eke acél ekefejjel és csoroszlóval	90 K
D. 8. M. N. eke „ „ „	85 K
D. 7. M. N. eke „ „ „	80 K
Elzáró-részülék külön	4 K

1542

A mint kitavaszkodott, azonnal kísérlet alá véttem egy drb 7. D. M. Jurenák ekét. Erre nézve ma még minden dynamométeres mérés nélkül szakvéleményem a következő:

A 7. hüvelyk mélyen járó ekét reggel beállítottam a legmélyebb 7. hüvelyk szántásra és zárókészülékével az ekét bezárattam, hogy eléállítható ne legyen. Az eke egész nap ugyanazon pár ökörrel szántott. Délután 4 órakor jöttem ki az ekéhez és saját magam szántottam vele sötét estig.

Ezen munka közben a következő tapasztalatokat szereztem:

Az ekét ugyanazon pár ökör vigan vontatta.

Azon berendezés, hogy első csoroszlója, mely a rendes csoroszló helyén van, egy collal balra ki van sverelve az ekefej függélyes síkjától egyenesen — fenomális. Az eke czáltal már roppant erőmeztakarítással jár. Azon surlódás, melyet az ekefej függélyes metszési síkja előállít, a minimumra van redukálva, s emellett az eke által vont barázda tiszta.

A második csoroszló munkája, mely a földhasábot még középen szintén függélyes irányban áthatítja, szintén hatalmasan közreműködik az erő megtakarításához. A föld aprózásában pedig egyenesen meglepő eredményt tüntet fel.

Mondhatom, ezen eke munkája tökéletes. Ennél többet ekétől várni nem lehet. Fordítása aprózása egyaránt tökéletes, ehhez szó nem fér.

A taliga egyszerűsége roppant előny. Ámbár én még a »Bóni« rendszer elhagyását is ajánlom, hogy a kerekek ne csak az agyon, hanem a tengelylyel együtt is fordulhassanak, azt én szükségesnek és indokoltnak nem tartom. Szilárd tengelyt javaslom, melyen az agy forogjon csak a tengely forgása a reá meresztett aggyal felesleges

Az eke önvezetése tökéletes, vezetés nélkül maga jár. Ellenben a fogyasztásnál egy láncra akasztva szintén kifogástalanul pompásan működik.

Altisztom az eke becsukhatósága, és a szántásmélység teljes ellenőrizhetőségéért lelkesedek, béreseim pedig az eke könnyű járásáért, könnyű kezelhetőségéért. Valamennyi veszekedik a Jurenák-ekéért, mind abba szeretne fogni.

Ez jobb jel, mint ezer-féle erőmérés, meg dynamométrikus számítások.

Ha a 7. colos eke nyakig jár a földbe, akkor is könnyebben jár, mint a más gyártmányú »Sack«-ekék 5 col mély szántásnál.

A munka szaporasága is meglepő, mert az ökör vigan halad benne, s nem erőlködik és mert 10 colos földhasábot mindig lehasíthatok vele. Én azt hiszem, 30 sőt 40 százalékkal okvetlen többet szánt, mint más »Sack« rendszerű eke.

Jótállok, hogy 3 Jurenák ekével leszántok annyit, mint 2. kettős ekével. Holott az első módon 6, az utóbbi módon 8 ökör kell. De azután a munka mennyire más! Egy fogasolást okvetlenül megtakarítok.

Most folytatom kísérletemet a 8-as Jurenák ekével, erőmérővel és összehasonlításokkal a még friss tőréséknél.

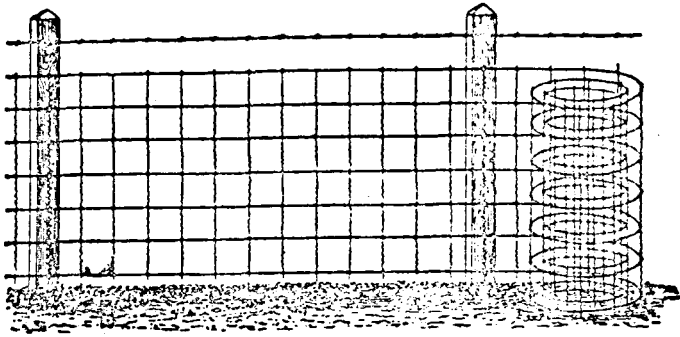
Kísérletemet gazdatársaimmal közölni fogom.

Ma annyit constatálhatok, hogy a Jurenák-ekéhez fogható ekét én sohasem láttam, jobbat vagy ehhez foghatóat én nem ösmerek, pedig 25 éve kísérlek figyelemmel minden újat, mi e téren megjelenik.

Horónyi Gothard Sándor.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllő-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfonatát**, mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinek fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos eme találmány előnyei: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 1-8, 2-, 2-2, 2-5 és 2-8 milliméter dróterősségűekből.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □ méterenkint: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukis) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségekért számítok négyezredméterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig szurosak, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, míltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálaik összecsiszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegzendő horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat fesszesége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérőszíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tuskésodronyot alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tuskés sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre. 1548

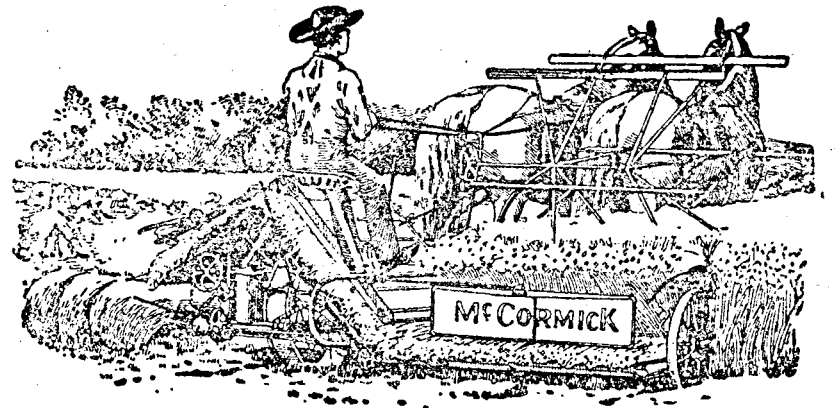
Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostélyokat, ökor szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

(Chicago-i aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévektógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gerebiye és „Mavila” kévektófonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rügös boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. 1524 Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gróf Teleki László Gyula

uradalmából származott
és államilag ólmozott

Lóhere vetőmag

a kolozsvári közraktárban 50 és 100 kgrammos zsákokban kerül eladásra.

Értekezhetni a közraktár igazgatóságánál és Szilágyi Ferencz urad. jószágfelügyelőnél Kendi-Lónán. (posta helyt.)

1516

Lóherét,
Lucernát,
Répamagvakat
és egyéb vetőmagot,
Gépolajokat és kenő-
anyagokat,
Kocsikenőcsöt,

Zsákot, ponyvát,
Kátránytermékeket
és minden e szakmába
vágó gazdasági szük-
ségleti cikket,
megbízható jó minőségben,
legjutányosabb árban ajánl

Kramer Lipót

nagykereskedő.

**BUDAPEST, V.,
Kálmán-utca 3.**

Sürgőnyozim: „Ceres” Budapest,
TELEFON: 38-11.

Árjegyzékkel és részletes
külön ajánlattal díjtalanul szol-
gálok. 1531.

A címre tessék
vigyázni!

1479.

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló
izléssel tartósan és olcsó árért készíték. Fizetések
fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinceszéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Rézvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep söröződének.

Udvari Szállítója:

Ő Felsőge a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsőge a német császárnak és porosz királynak. 1498

Árverési hirdetmény.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek feles terményeinek és mustra lovainak eladására árverés hirdettetik.

Eladás tárgyát képezik: 6 drb. mustra ló, 850 m. m. I. oszt buza, 165 m. m. I. oszt. és 13 m m. II. oszt. árpa, 575 m. m. szemes tengeri.

Az árverés f. évi május hó 8-án d. e. 9 órakor a csálai telepen fog megtartatni. Tíz százalék bánatpénzzel ellátott zártajánlatok is adhatók be és részletekre vonatkozó ajánlatok is tehetők.

Közelebbi felvilágosítások a telep igazgatóságánál Aradon, vagy a telep kezelőségtől Csála u p. Arad szerezhetők.

Kosinsky s. k,
igazgató

1557

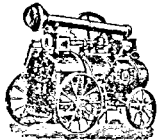
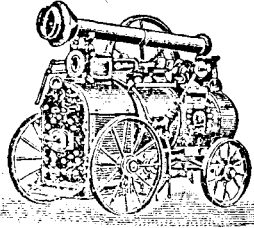
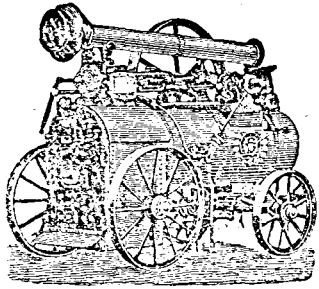
FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 80. SZÁM.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyarában készült cséplőgarnitúrákat, kazalozókat stb., továbbá „saját gyártmányú“ tolókerekes rendszerű **vetőgépeket**

és más gazdasági gépeket.

1492

HASZNALT és JAVITOTT
Locomobílok és gőzcséplőgépekben
az ország legnagyobb raktára.Locomobílok és gőzcséplőgépekre cse-
re-üzletek köttetnek.
Erdélyrészi főképviselelnek
Wessel Leó, Kolozsvár New-York száll.**Lónyiró ollók,****Marhanyiró ollók,**Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS“
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be**SCHOTTOLA ERNŐ**

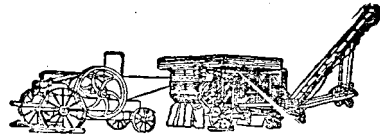
cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrássy-ut 2. szám.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve. 1532.

1903. évi beszerzei kiállításon 2 ezüstéremmel kftüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kftüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kftüntetve.**KALLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.**

Teljes jótállás kitünő cséplésért

Ajánlja teljes jótállás mellett benzínmotorait
malom- és iparüzemre, valamint**A jelenkor legegyszerűbb és
legtökéletesebb motorcséplő-
készlete.**Gépész nélkül könnyen kezelhetők.
Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében
használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmulhatlan kitünősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed.
Gróf Mikes Kelemen urnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab urnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olcsó üzem! Arjegyzzék kívánatra bérmentve.

**Villamos Benzinlokomobil-
Cséplőkészleít Kettős Tisztító-
szerkezettel.****!!!Egyedül létező újdonság!!!**Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály:
gőzgépek, malmok, járgá-
nyok, cséplők, vetőgépek stb.**A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP****a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.****300,000 darab Smith-Premier már használatban.**Vezérképviselel Erdély, Szatmár- és Mára-
maros megyék részére:**Strasser Izidor**

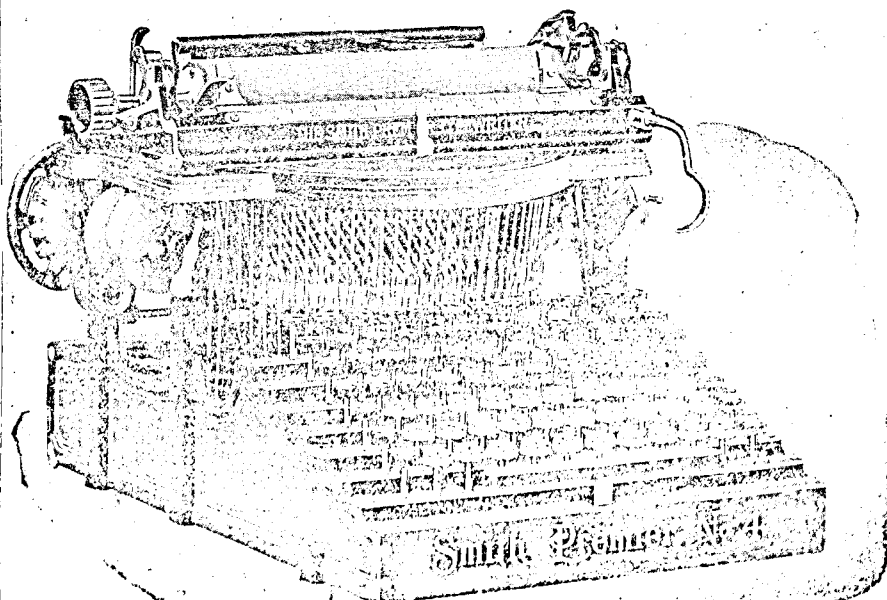
Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

Központ:

Budapest, Andrássy-út 4.Írógép munkákat és sokszorosításokat a
legjutányosabb árban elvállalok.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

1546.

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZADSÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

LEGJOBB TEJFÖLÖZŐ A BALTIK.

**A Baltik-Separator legyőz minden
tejfölöző gépet.** *Ki separatorot vesz és a Baltik iránt nem érdeklődik,
az saját magát károsítja meg.*

Árjegyzékünk, valamint a modern kézi-separatorokról irt bírálatunk érdeklődőknek ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.

Patak Gusztáv Magyar Baltik-Separator

központ Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 27. szám.

1538

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket.

Specialista
sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legököltebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalu . . . 12 korona.
Kétoldalu . . . 24 korond.

Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek,
amputáltak részére.

Műfűzők és egyenestartók
ferdennőttek részére.

Járó- és támgépek
comb-, térd- és bokaizületgyulladásnál stb.

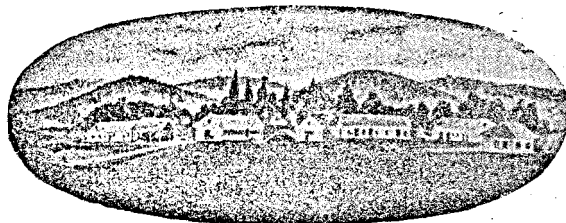
Haskötők gyomorhaj, vándorve-
se, köldöksérv és lógó
has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvossebészeti műszergyáros Budapest,
IV., Koronaherceg-u. 17.

1452 (a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

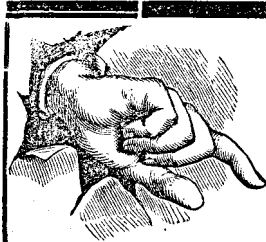

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czím a kiadóhivatalban megtudható.

1415

A czimre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergueran-fils leghiresebb páris-gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1356

A legjobb uj, egyszer
használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.

ponyva- és zsákárúházában BUDAPEST,
V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

széna- és szalmaszállítás-hoz a legjutányosabb kölcsön díj mellett 1451

A legszolidabb kiszolgálás.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalatnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérészközlések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

RÁCZ GYÖRGY a teletcska magaslatán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörekvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása. Egyben jelzem, hogy

a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldojtvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-, kajszin- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmuló **Maclura Aurentiaca** élősovány.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérlő, Kula, Bácsm 1466

Ur! Rezső Sertéseket

sertésbizományos
BUDAPEST,
VIII., Bérkocsis-utca 12,

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.
1534.

BÜKKFA-SZÉN

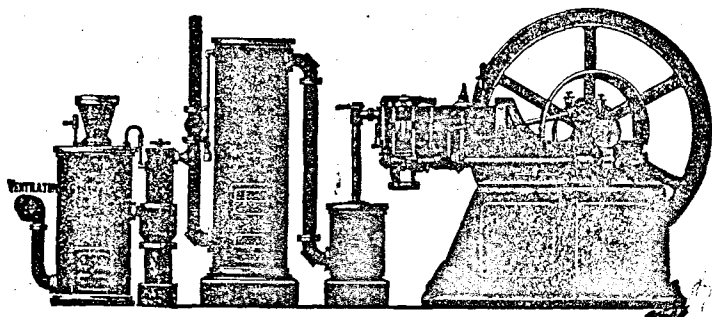
wagonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Rettegi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehat a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségén számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni Szállitunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szlívő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

1465.

Jutányosan eladók

Százados

új marhamérlegek

1500 klgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylával 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

őcska marhamázsákat új hidmérlegekre — Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérleg-
műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

AGRARIA erőtakarmánygyár r.-társ.

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8. sz.

Postatakarékpénztári clearing-

és cheque-számla 11752. sz. Sürgöny cím: Erőtelefon Budapest Telefon (Interurban) 33-17.

A veszprémi országos gazdasági kiállításon elismerő oklevél.

Ajánlja „AGRARIA” védjegyzett, kitűnő **Erőtakarmányát**. Az áru vasúthoz szállítva 50 klgr. zsákokban, védjeggyel ellátva. — A gyártás: **Kühn Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszere szerint történik.** A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint: buzakorpát, malátacsirát, repcze-, napraforgó-, lenmag- és tökmag-pogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból szerezzük be. A cukorszörp szintén csakis elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból ered ugymint: a szerencsi, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi cukorgyárakból.

Gyártmányaink:

„AGRARIA” A. lótakarmányozásra, dús malátacsirra, vagy zúzott zab tartalommal — „AGRARIA” B. göbolyhizlálásra, dús repcepogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” C. tehenészethez, dús tökmagpogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” D. sertéshizlálásra, dús árpadara-tartalommal. — „AGRARIA” E. juh-takarmány, dús cukorrépa szelet-tartalommal.

Állandó vevőközönségünk a m. kir. földm-

velésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium uradalmi. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irókban. Gyártmányaink szakértők által lesznek megvizsgálva. — Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 142785/CI. 1904. számú, a takarmányhiány miatt kiadott rendeletéből kifolyólag gyártmányunk kivételes szállítási díjban részesül. 1550

Beregi és Társa kereskedelmi ügynökségi és biztosítási irodája által

Telefon szám 551. Kolozsvártt, Ferencz József-út 42.

Eladó: Kolozsvárhoz 18 kilométer távolságban egy 1527 holdas birtok, gazdasági épületek és teljes marhaállománnyal.

Eladó: Szolnok-Dobokamegyében egy 350 és egy 450 holdas birtok gazdasági épületekkel, utóbbi birtokhoz jól jövedelmező vásárvám jog is tartozik.

Bérbeadó: Szolnok-Dobokamegyében egy 250 holdas birtok, vagyon alkalmas legelővel.

Kerestetik: Megvételre bármily nagy területtel fenyő és tölgyerdő a legmagasabb ár mellett.

Kerestetik: 1905. őszevaló szállításra 1000—1500 Waggon hasított bükk tűzifa előnyös árban.

Fentti cég elfogad Erdély egész területére megbízásokat, birtok eladás és vételre, nemkülönböztetve birtokbérbeadásra, továbbá előnyös törlesztéses és olcsó kamatu váltó kölcsön közvetítésre. — Levelezés költségmentes. — Közvetítési díj mérsékelt. 1549

Rövid két hét alatt érkezett nagyszámú elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb minőségű szőlőojtványok

A „Noé” szőlőojtványtelepen

(Szalacs Biharmegye) kaphatók.

Eladásra kerül még nagyobb mennyiségű RIPARIA PORTALIS alanyon készült többféle kiválóbb bor- és csemege fajta I. osztályu gyökeres

fásojtvány.

Továbbá érmelléki borfajtákból gyökeres és sima **ZÖLDOJTVÁNY.**

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

1555

NAGY IMRE

szőlőbirtokos, a Noé szőlőojtványtelep tulajdonosa.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság
 • LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •
 Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és sínára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1485

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
 BUDAPEST, VI. Váci-körút 59. 1449

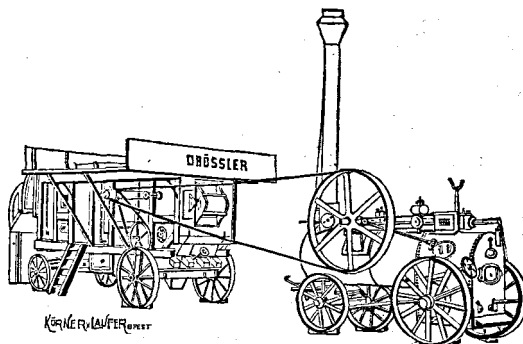
Magánjárokát, Gőzmozgonyokat, Gőzcséplőket, Járgányos- és kézi cséplőket, Benzin- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb

gazdasági gépeket,

Gőzeke-készleteket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók.

Képviselők kerestetnek.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

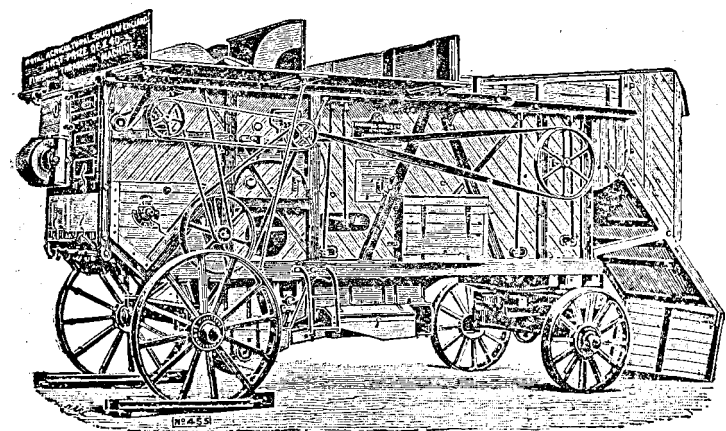
Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk. 1018.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros Marshall Sons & Co. L. vezérigazgatója BUDAPEST, V., Váci-ut 40-46.

Ajánlja

Eredeti MARSHALL-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányú legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeit és szab. törekrostaít vaslemezéből, melyből a múlt évben körülbelül 1000 darabot szállított.

Ezen szab. törekrostaít mindenütt jól beváltak és hajlandó vagyok azokat bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobbak, mint bármely másfajta törekrosta.

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta leírást, mintát és elismerő levél-üzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 1066

CLAYTON & SHUTTLEWORTH, P.
 Budapest, Váci-körút 63.

Által a legátányosabb árak mellett ajánítanak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rostaít, kotkolyozók, kasza- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavagók, répavágók, kukorica-morzsolók, d arálók, őrlőmalmok, egytetemes aczál-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1923

fegyvergyár és (précios) puskaműves

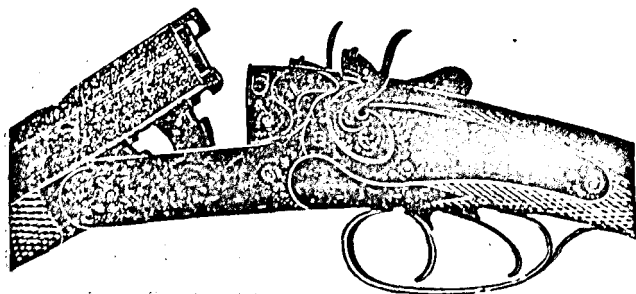
FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és ezéllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 28— kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorót ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Hiánytpótló munka.

A magyar könyvtermelés diadala!!

Páratlanul álló diszes kiállítású, képekkel gazdagon tarkított, érdekesen megírt munka jelent meg a nagyközönség számára:

A Világ Történelme

SZERKESZTI
ENDREI ZALÁN.

Ezt a munkát kiváló művészi értékű, nagy mesterek festményei után készült színes műmelléletek díszítik. A munkában magában 1200 több szép értékes, érdekes kép van.

A szép, pazar pompájú műmelléleteken, a gyönyörködtető képekhez teljesen megfelelő érdekes előadása a szöveg, amely oly könnyedén, oly szorakoztatóan adja elő a világ történelmét, hogy az olvasónak nemcsak gyönyörűsége telik benne, de szellemi pihenésül is szolgál. A munka nem száraz tudományos könyv.

Mindenki, aki a történelem iránt érdeklődik, ennek a munkának a megismerése után azt fogja mondani: Ez az, amit régen keresek, ez az amire szükségünk van.

Hogyan győződhetünk meg ennek igazságáról?

Kérjünk mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal ingyen küld meg.

1464. I.

Mi a munka ára?

Füzetenként 40 fill. (20 kr.), előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évenként (13 füzetért) 5 kor. 20 fill. (2 frt 60).

Minő kedvezményben részesül, aki előfizet?

Ingyen kap a munka 3 kötetéhez páratlanul álló, diszes iparművészeti becsű bekötési táblát. A tábla értéke 20 korona. Ezt csakis az előfizetők kapják. Amikor a munka készen lesz, ára tetemesen drágább lesz, mint most füzetenként vásárolva, vagy előfizetés útján.

Hogy rendelhetjük meg legkényelmesebben a munkát?

Levágjuk az alábbi szelvényt, egy levelezőlapra ragasztjuk és a levelezőlapra a következő címet írjuk:

A Világ Történelme
t. kiadóhivatalának

Budapest,

VII. Erzsébet körut 38.

A „Világ Történelme“ Kiadóhivatalának

Budapest, VII., Erzsébet-Körut 38.

Alulírott ezennel megrendelem A Világ Történelme című füzetekben megjelenő, képes díszmunkát és kérem, hogy címemre a hetenként megjelenő füzeteket elküldjék, az 1. évi előfizetést 5 K. 20 fill. (2 frt 60 kr.) utánvétellel az első füzet beküldésekor szedjék be; a további előfizetést negyedévenként pontosan előre fogom beküldeni. Jelen megrendelésemből kifolyó rendes előfizetésemért kedvezményül megkapom a munkához készült diszes bekötési táblákat és a füzetgyűjtő mappát teljesen ingyen.

alíírás.

Kérjük tisztán és olvashatóan kitölteni.

Megrendelő neve: .....

Állása: .....

Teljes címe (város, utca, megye, u. p.) .....

Levelezőlapon címünkre beküldendő.

Tessék levágni és levelezőlapra ragasztani.

!! Tessék mutatványszámot kérni !!